

ESAMOS SITUACIJOS PAVOJINGŲJŲ ATLIEKŲ IDENTIFIKAVIMO SRITYJE APŽVALGOS IR VIENINGOS PAVOJINGŲ ATLIEKŲ IDENTIFIKAVIMO METODIKOS PARENGIMAS

VIENINGA PAVOJINGŲJŲ ATLIEKŲ IDENTIFIKAVIMO METODIKA

2022 m. kovo 25 d.

Užsakovas: Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija

Sutarties data 2021 m. rugpjūčio 25 d.

Sutarties Nr. VPS-2021-59-ES

**Dokumento
rengėjas:**

UAB „Ekokonsultacijos“

Įmonės kodas: 300081400

Adresas: J. Kubiliaus g. 6-5, LT – 08234 Vilnius

Tel. (8 5) 274 54 91

Metodikos struktūra (1)

- Buityje susidarančių pavojingųjų atliekų klasifikavimas (žr. 2.2 p.)
- Kitų atliekų klasifikavimas:

I etapas: Tinkamo atliekų kodo parinkimas. Privalomas etapas. Šiame etape svarbu tinkamai parinkti atliekų kodą su tikslu nustatyti jo tipą ir pagal tai nustatyti ar reikalingi tolimesni veiksmai (**Metodikos 2.3 p.**)

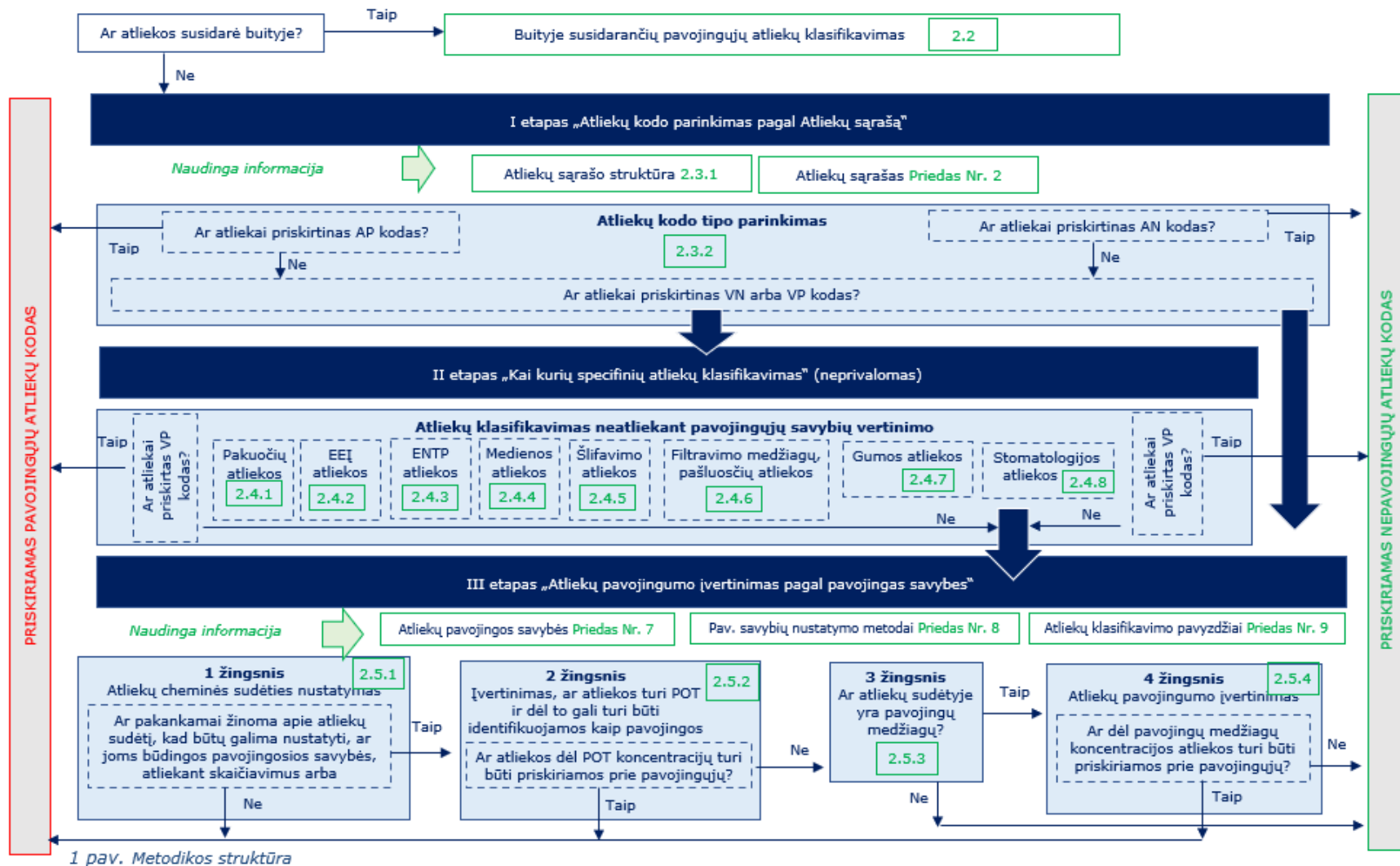
II etapas: Kai kurių specifinių atliekų klasifikavimas. Neprivalomas etapas. Šiame etape pateiktos rekomendacijos dėl kai kurių specifinių atliekų srautų (pakuočių atliekos, EEJ atliekos, ENTP atliekos) klasifikavimo, atsižvelgiant į šioms atliekoms būdingas savybes, bet neatliekant III etapo veiksmų (**Metodikos 2.4 p.**)

III etapas: Atliekų klasifikavimas pagal pavojingąsias savybes (**Metodikos 2.5 p.**)

Privalomas etapas, kai atliekai priskirtinas atliekų kodas yra veidrodinis (apie atliekų kodų tipus žr. **Metodikos 2.3.1 p.**)

- Metodikos pabaigoje esančiuose prieduose pateikta informacinė, metodinė, pagalbinė informacija, padedanti praktiškai pritaikyti teisės aktų nuostatas dėl pavojingųjų atliekų klasifikavimo. Taip pat prieduose yra pateikti atliekų klasifikavimo pavyzdžiai

Metodikos struktūra (2)

VIENINGA PAVOJINGŲJŲ ATLIEKŲ IDENTIFIKAVIMO METODIKA

I etapas „Atliekų kodo parinkimas pagal Atliekų sąrašą“

I etapas „Atliekų kodo tipo parinkimas“ (1)

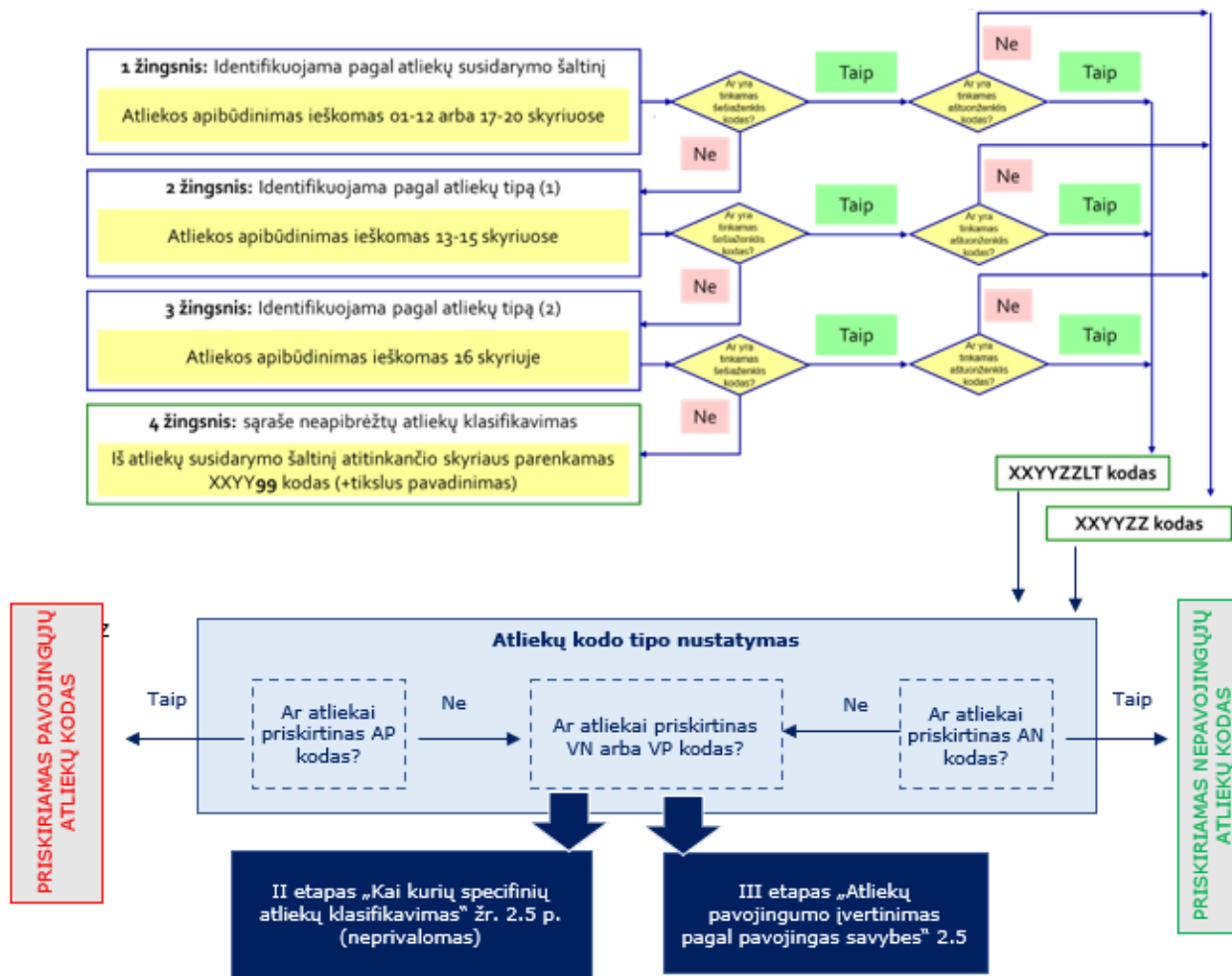

I etapas „Atliekų kodo tipo parinkimas“ (2)

Norint nustatyti atliekų kodą pagal Atliekų sąrašą, turėtų būti laikomasi toliau nurodytos tvarkos:

- nustatomas atliekų, nurodytų 01–12 arba 17–20 skyriuose, šaltinis ir nustatomas šešių arba aštuonių skaitmenų atliekos kodas (išskyrus kodus, kurie šiuose skyriuose baigiasi 99);
- jeigu 01–12 arba 17–20 skyriuose neįmanoma rasti tinkamo kodo atliekoms identifikuoti, turi būti patikrinami 13, 14 ir 15 skyriai;
- jeigu netinka nė vienas šių atliekų kodų, atliekos turi būti identifikuojamos pagal 16 skyrių;
- jeigu atliekų nėra ir 16 skyriuje, sąrašo skirsnyje, atitinkančiame pirmajame etape nurodytą veiklą, turi būti naudojamas kodas 99 (kitais atvejais neapibrėžtos atliekos).
- Norint nustatyti atliekos kodą sąrašė, pirmiausia nustatomas aštuonių skaitmenų atliekos kodas. Jeigu netinka nė vienas iš aštuonių skaitmenų atliekų kodo, tada naudojamas šešių skaitmenų atliekos kodas.
- Jei kodo tipas AN arba AP – atliekų klasifikavimo proceso pabaiga, jei VN arba VP – pereiti prie kitų etapų

I etapas „Atliekų kodo tipo parinkimas“ (3)

VIENINGA PAVOJINGŲJŲ ATLIEKŲ IDENTIFIKAVIMO METODIKA

II etapas „Kai kurių specifinių atliekų klasifikavimas“

II etapas - specifinių atliekų srautų klasifikavimas

- II etapo esmė:
 - tam tikrų specifinių atliekų srautų klasifikavimas neatliekant tyrimų, įvertinant kitas atliekų savybes/duomenis apie atliekas
 - jei atliekų nepavyksta identifikuoti (tai yra priskirti atliekų kodą) taikant II etapo algoritmus – atliekami III etapo veiksmai
- Metodikoje siūloma II etape klasifikuoti šiuos srautus:
 - pakuočių atliekos,
 - EEJ atliekos,
 - ENTP atliekos,
 - medienos atliekos,
 - šlifavimo atliekos,
 - filtravimo medžiagų ir pašluosčių atliekos,
 - gumos atliekos,
 - stomatologijos atliekos

Metodikos II etapas: Pakuočių atliekos

Pakuočių atliekos priskiriamos prie Atliekų sąrašo 15 01 poskirsnio:

15 01	pakuotės (įskaitant atskirai surinktas komunalines pakuočių atliekas)	VN
15 01 01	popieriaus ir kartono pakuotės	VN
15 01 02	plastikinės (kartu su PET (polietilentereftalatas)) pakuotės	VN
15 01 02 01	PET pakuotės	VN
15 01 02 02	kitos plastikinės pakuotės	VN
15 01 03	medinės pakuotės	VN
15 01 04	metalinės pakuotės	VN
15 01 04 01	aliumininės pakuotės	VN
15 01 04 02	kitos metalinės pakuotės	VN
15 01 05	kombinuotosios pakuotės	VN
15 01 05 01	kombinuota pakuotė (vyraujanti medžiaga – popierius ir kartonas)	VN
15 01 05 02	kita kombinuota pakuotė	VN
15 01 06	mišrios pakuotės	VN
15 01 07	stiklo pakuotės	VN
15 01 09	pakuotės iš tekstilės	VN
15 01 10*	pakuotės, kuriose yra pavojingųjų medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos	VP
15 01 11*	metalinės pakuotės, įskaitant suslėgto oro talpyklas, kuriose yra pavojingųjų kietų poringų rišamųjų medžiagų (pvz., asbesto)	VP

II etapas - Pavojingųjų pakuočių atliekų klasifikavimas

„**Praktiškai tuščia**“ pakuotė – tai tinkamai ištuštinta pakuotė (be jokių likučių, kaip antai miltelių likučiai, nuosėdos ir lašai; išvalyta šepetiu, išvalyta mentele), išskyrus neišvengiamus likučius, netaikant papildomų priemonių (pvz., tokių kaip šildymas). Pakuotė laikoma tinkamai ištuštinta, jeigu vėl bandant ją tuštinti, pvz., ją apvertus, niekas nebelaša arba nebeiškrenta kietųjų likučių. Ši sąvoka talpyklų valymo neapima.

„praktiškai tuščia“

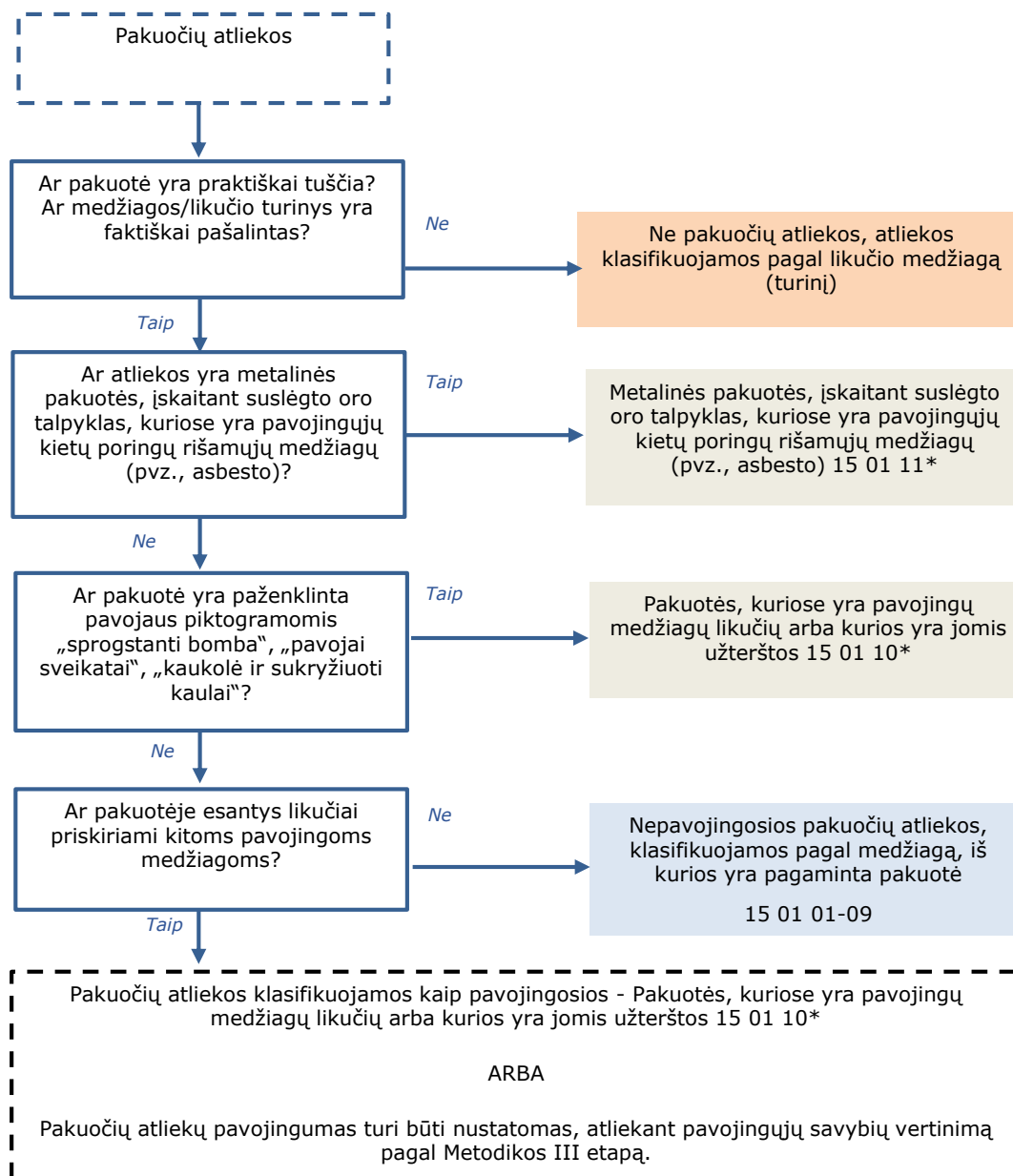

„su turiniu – su likučiais“

Metodikos II etapas: Pakuočių atliekos

Pastaba: išimtis su nustatytais sąlygomis gali būti taikoma augalų apsaugos produktų pakuotėms

II etapas - Pavojingųjų pakuočių atliekų klasifikavimas

- Pakuotės, kurios yra „praktiškai tuščios“, bet kuriose vis dėlto gali būti nedidelių likučių kiekių, gali būti pavojingosios, nes
 - 1) pasižymi pavojingosiomis savybėmis dėl likusių likučių ARBA
 - 2) pasižymi pavojingosiomis savybėmis dėl pačios pakuotės medžiagos (iš kurios pagaminta pakuotė), nes ji buvo užteršta pavojingomis medžiagomis (pvz., impregnavimo priemonėmis, stabilizatoriais, antipirenais, plastifikuojančiomis medžiagomis, pigmentais) gamybos arba naudojimo etape.
- Skaičiavimai, ar viršijamos PDA III priede nustatytos ribinės vertės atsižvelgiant į pavojingumo frazių kodus, turėtų būti grindžiami atliekų mase, lyginant sudėtyje esančių pavojingųjų medžiagų kiekį su bendrąja praktiškai tuščios pakuotės mase kartu su likusiais likučiais.
- **Jeigu pavojingąsias savybes galima susieti su likučiais ar pačia pakuotės medžiaga, bus taikomas 15 01 10* atliekų kodas. Kitu atveju reikia priskirti nepavojingųjų atliekų kodą pagal pakuotės medžiagą (15 01 01–15 01 09 kodai).**
- Pakuočių atliekų klasifikavimo pavyzdys, vertinant pavojingąsias savybes, pateiktas Priede Nr. 4-1.

Piktograma	Pavojingumo klasės ir kategorijos kodas (-ai)	Pavojingumo frazės kodas (-ai)	Pavojingoji savybė HP	Ribinė koncentracija, %	Ribinė vertė
GHS01	Unst. Expl.	H200	HP1	-	-
	Expl. 1.1	H201	HP1	-	-
	Expl. 1.2	H202	HP1	-	-
	Expl. 1.3	H203	HP1	-	-
	Expl. 1.4	H204	HP1	-	-
	Self-react. A	H240	HP1	-	-
	Org. Perox. A		HP1	-	-
	Self-react. B	H241	HP1	-	-
	Org. Perox. B		HP1	-	-
GHS06	Acute Tox. 1 (Oral)	H300	HP 6	0,1	0,1
	Acute Tox. 2 (Oral)	H300	HP 6	0,25	0,1
	Acute Tox. 3 (Oral)	H301	HP 6	5	0,1
	Acute Tox. 1 (Dermal)	H310	HP 6	0,25	0,1
	Acute Tox. 2 (Dermal)	H310	HP 6	2,5	0,1
	Acute Tox. 3 (Dermal)	H311	HP 6	15	0,1
	Acute Tox. 1 (Inhal.)	H330	HP 6	0,1	0,1
	Acute Tox. 2 (Inhal.)	H330	HP 6	0,5	0,1
	Acute Tox. 3 (Inhal.)	H331	HP 6	3,5	0,1
GHS08	Asp. Tox. 1	H304	HP 5	10	-
	Resp. Sens. 1	H334	HP 13	10	-
	Muta. 1A	H340	HP 11	0,1	-
	Muta. 1B	H340	HP 11	0,1	-
	Muta. 2	H341	HP 11	1	-
	Carc. 1A	H350	HP 7	0,1	-
	Carc. 1B	H350	HP 7	0,1	-
	Carc. 2	H351	HP 7	1	-
	Repr. 1A	H360	HP 10	0,3	-
	Repr. 1B	H360	HP 10	0,3	-
	Repr. 2	H361	HP 10	3	-
	STOT SE 1	H370	HP 5	1	-
	STOT SE 2	H371	HP 5	10	-
	STOT RE1	H372	HP 5	1	-
	STOT RE2	H373	HP 5	10	-

II etapas - Augalų apsaugos produktų pakuočių klasifikavimas

- Vadovaujantis ***Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių***, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-564 (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. kovo 19 d. įsakymo Nr. 3D-166 redakcija), nuostatomis, supylus augalų apsaugos produktus į apdorojimo augalų apsaugos produktais įrangą, augalų apsaugos produkto pakuotė turi būti skalaujama taikant trigubo skalavimo, slėginio plovimo suspausto vandens srove ar integruoto skalavimo metodą. Purškiamo tirpalo likučiai, vanduo, panaudotas augalų apsaugos produktų pakuotei skalauti ir (ar) apdorojimo įrangos vidaus plovimui turi būti išpurkštas ant lauko, apdoroto tuo augalų apsaugos produktu.
- Augalų apsaugos produktų pakuočių, išskalautų pagal *Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių* nuostatų reikalavimus, atliekos klasifikuojamos kaip pavojingosios (15 01 10*), jeigu neatliekamas pakuočių atliekų pavojingųjų savybių vertinimas pagal Metodikos III skyrių.
- Jeigu atlikus tinkamai išskalautų augalų apsaugos produktų pakuočių vertinimą nustatoma, kad pakuočių atliekos nepasižymi nei viena pavojingąja savybe, tokių pakuočių atliekos klasifikuojamos pagal medžiagą, iš kurios yra pagamintos, pagal atitinkamą Atliekų sąrašo kodą, pvz., 15 01 02, plastikinės pakuotės.

Buityje susidarančių PA klasifikavimas

Tvarkymo rekomendacijos

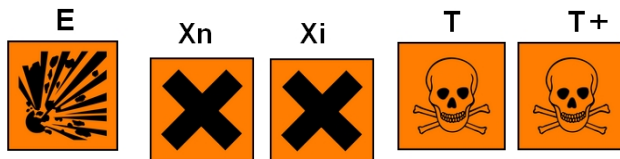
Pakuočių atliekos, kuriose yra pavojingųjų medžiagų ir mišinių (pavyzdžiui, išvardytų pirmesniuose skirsniuose) likučių, laikomos pavojingosiomis atliekomis ir jų negalima išmesti / išpilti į kanalizaciją ar mišrių komunalinių atliekų kontenerius. Jos turi būti surenkamos atskirai bei pristatomos į DGASA arba į savivaldybės nurodytas vietas, kai yra vykdomas pavojingųjų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu. Visos pavojingosios medžiagos ir mišiniai turi būti originalioje pakuotėje, sandariai uždarytos, kad neišsipiltų.

SVARBU! Šios praktiškai tuščios pakuotės VISADA **priskiriamos pavojingosioms atliekoms**:

- 1) jeigu jose **buvo supakuotos sprogiosios, pavojingos sveikatai ar ūmaus toksiškumo medžiagos**, ir pažymėtas atitinkamomis pavojaus piktogramomis:

Jei buitinės chemijos medžiagos ar mišiniai buvo pagaminti anksčiau nei 2010 m., ant gaminio pakuotės galite rasti ir tokius pavojingumą nusakančius simbolius:

- 2) praktiškai tuščios pakuotės nuo **alyvos bei dažų, lakų, klijų, tirpiklių, rašalo ir panašių medžiagų, naudojamų statybos ir remonto darbams**, nes šių pakuočių negalima praskalauti ir likučių pilti į kanalizaciją, todėl pakuotės iš vidaus lieka padengtos pavojingomis medžiagomis. Be to, DGASA darbuotojai neturi galimybių patikrinti, ar tarkime pakuotėje nuo nepavojingų dažų, nebuvo laikomi kiti pavojingi skysčiai.

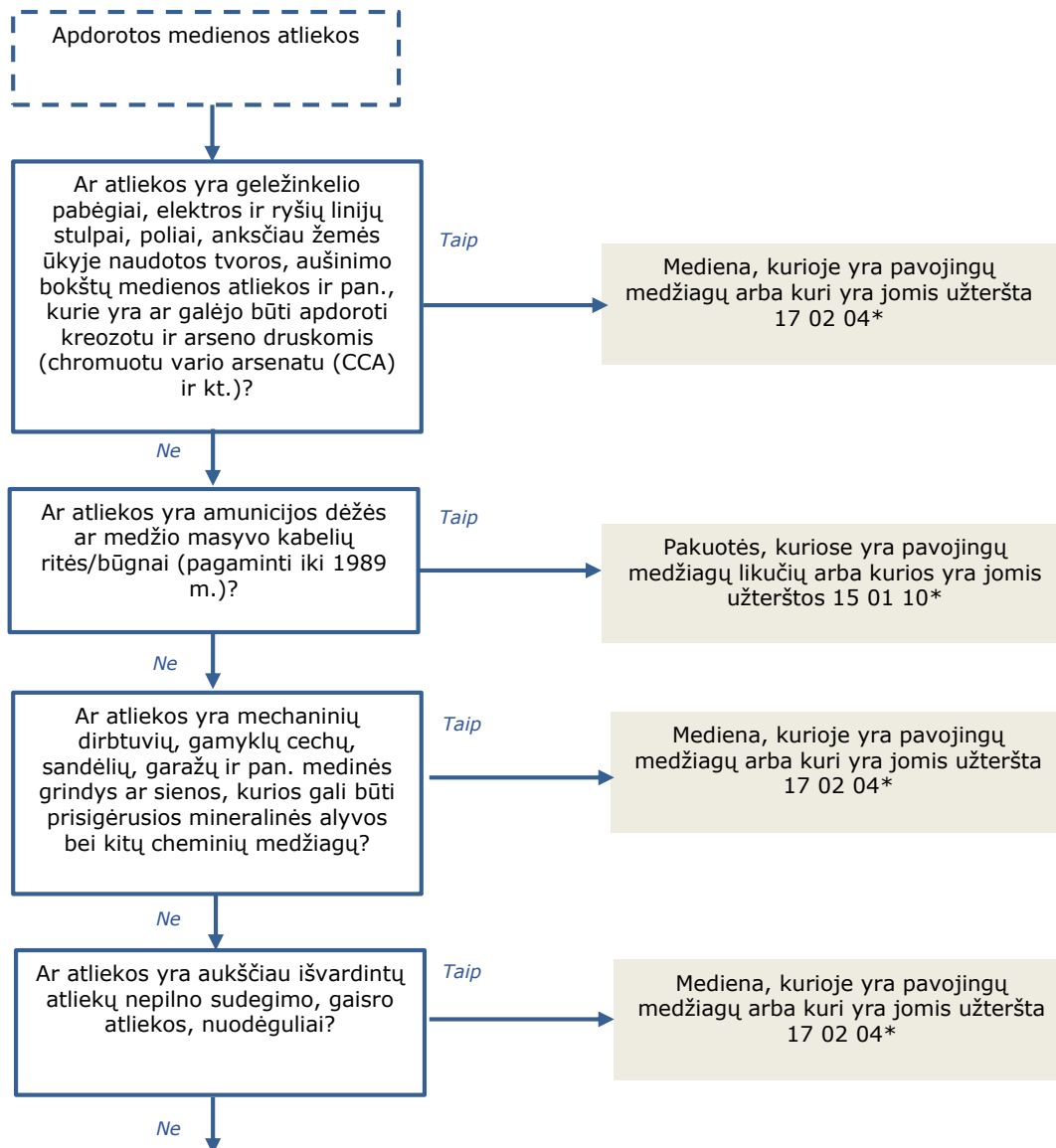
Metodikos II etapas: Medienos atliekos

Kurios yra
pavoingosios?

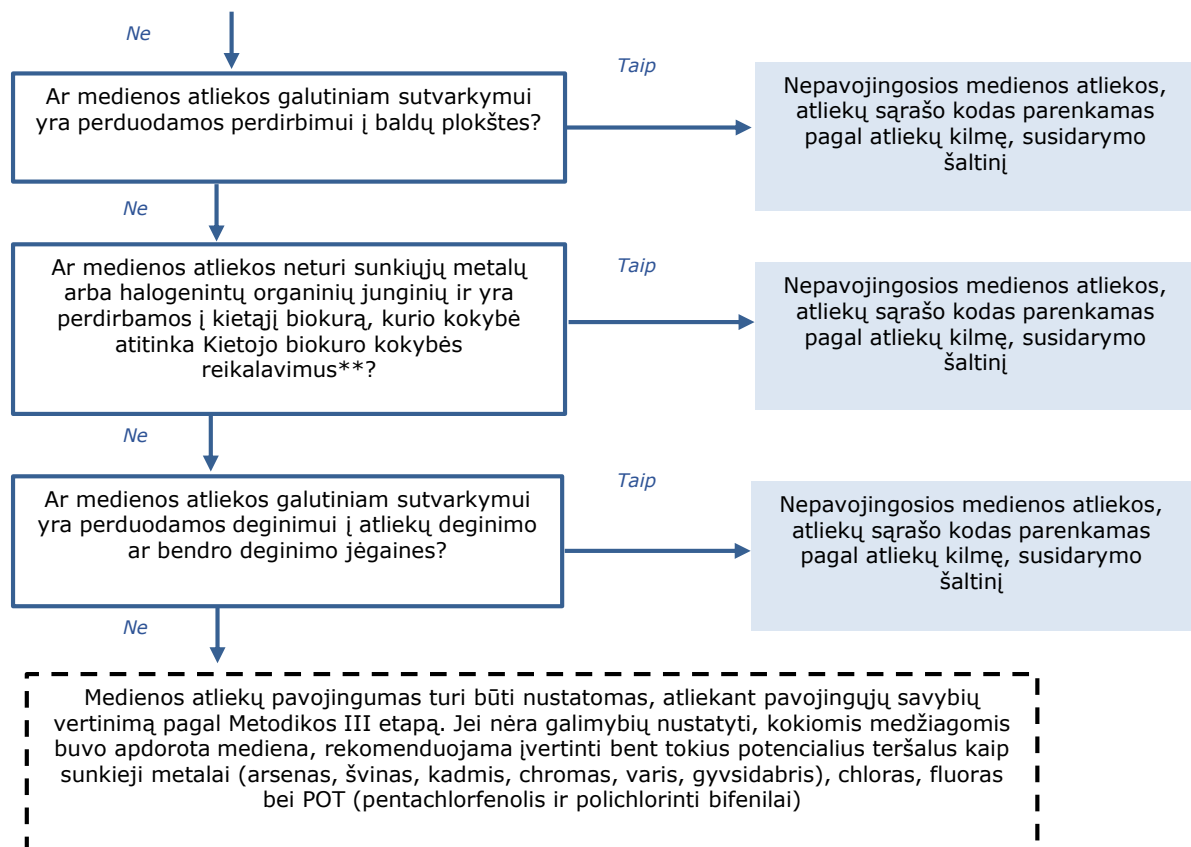

Apdorota kreozotu,
arseno druskomis
(chromuotu vario
arsenatu (CCA) ir
kt.) ar kianizuoti
(apdoroti
gyvsidabrio (II)
chlorido tirpalu)

Metodikos II etapas: Medienos atliekos

Metodikos II etapas: Medienos atliekos (tęsinys)

** - Kietojo biokuro kokybės reikalavimai, patvirtinti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. 1-310

Metodikos II etapas - EEJ atliekos

Buitinių EEJ atliekų kodai:

20 01 21*	dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio	AP
20 01 23*	nebenaudojama įranga, kurioje yra chlorfluorangliavandenilių	AP
20 01 35*	nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, nenurodyta 20 01 21 ir 20 01 23, kurioje yra pavojingųjų sudedamųjų dalių ⁴	VP
20 01 36	nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, nenurodyta 20 01 21, 20 01 23 ir 20 01 35 pozicijose	VN

Ne buitinės EEJ atliekos yra komercinio / pramoninio tipo arba dydžio įranga, kurios įprastai nebūna namų ūkyje.

Šioms atliekoms suteikiamas atliekos kodas iš Atliekų sąrašo 16 skyriaus:

16 02 09*	transformatoriai ir kondensatoriai, kuriuose yra PCB	VP
16 02 10*	nebenaudojama įranga, kurioje yra PCB ar kuri yra užteršta PCB, nenurodyta 16 02 09	VP
16 02 11*	nebenaudojama įranga, kurioje yra chlorfluorangliavandenilių, hidrochlorfluorangliavandenilių, hidrofluorangliavandenilių (HCFC, HFC)	VP
16 02 13*	nebenaudojama įranga, kurioje yra pavojingų sudedamųjų dalių ⁵ nenurodytų 16 02 09–16 02 12	VP
16 02 14	nebenaudojama įranga, nenurodyta 16 02 09–16 02 13	VN
16 02 15*	pavojingos sudedamosios dalys, išimtos iš nebenaudojamos įrangos	VP
16 02 16	sudedamosios dalys, išimtos iš nebenaudojamos įrangos, nenurodytos 16 02 15	VN

1.

Temperatūros keitimo įranga

Šaldytuvai, šaldikliai, automatiniai šaltų produktų išdavimo įtaisai, oro kondicionavimo įranga, garų surinkimo įranga, šilumos siurbiai, radiatoriai, kuriuose yra alyvos ir kita temperatūros keitimo įranga, temperatūrai keisti naudojami skysčiai, išskyrus vandenį

Pavojingosios EEĮ atliekos
EEĮ atliekos turinčios chlorfluorangliavandenilių
20 01 23*, 16 02 11*
EEĮ atliekos, kuriose naudojamas kitas šaltnešis ar alyva
20 01 35*, 16 02 13*

2.

Ekranai, monitoriai ir įranga, kurioje yra ekranų, kurių paviršiaus plotas didesnis nei 100 cm²

Ekranai, televizoriai, skystųjų kristalų nuotraukų rėmeliai, monitoriai, nešiojamieji kompiuteriai, knyginiai kompiuteriai.

Pavojingosios EEĮ atliekos
Katodinių spindulių kineskopai (CRT), LCD ekranai
20 01 35*, 16 02 13*

Nepavojingosios EEĮ atliekos
Plazminiai, LED ekranai 20 01 36

Pavojingosios atliekos

Senieji kineskopiniai arba CRT monitoriai

LCD ekranai

Nepavojingosios atliekos

LED ekranai

Plazminiai ekranai

3.

Lempas

Tiesios fluorescencinės lempos, kompaktinės fluorescencinės lempos, fluorescencinių lempų lemputės, didelio ryškumo išlydžio lempos, įskaitant suslėgto natrio lempas ir metalų halidų lempas, žemo slėgio natrio lempos, šviesos diodai (LED).

Pavoingosios EEĮ atliekos

Fluorescencinės lempos ir energiją taupančios lempos, didelio ryškumo išlydžio lempos, įskaitant suslėgto natrio lempas ir metalų halidų lempas bei žemo slėgio natrio lempas

20 01 21*

Nepavoingosios EEĮ atliekos

LED, halogeninės ir kaitrinės lempos, kuriose nėra pavojingų medžiagų – 20 01 36

PAVOJINGOSIOS ATLIEKOS

FLUORESCENCINĖS LEMPOS

ENERGIJĄ TAUPANČIOS LEMPOS

DIDELIO RYŠKUMO IŠLYDŽIO LEMPOS, ĮSKAITANT SUSLĖGTO NATRIO LEMPAS IR METALŲ HALIDŲ LEMPAS

NEPAVOJINGOSIOS ATLIEKOS

KAITRINĖS LEMPOS

(įskaitant pagamintas iš argono, kriptono ir ksenono dujų)

HALOGENINĖS LEMPOS

LED LEMPOS

4.

Stambi įranga (bent vienas iš išorinių išmatavimų didesnis nei 50 cm)

Skalbimo mašinos, drabužių džiovintuvai, indaplovės, maisto ruošimo prietaisai, elektrinės viryklės, elektrinės viryklės, šviestuvai, garso ar vaizdo atkūrimo įranga, muzikinė įranga (išskyrus bažnyčiose įrengiamus vargonus), mezgimo ir audimo prietaisai, universalieji komplektai, spausdintuvų blokai, kopijavimo įranga, stambūs monetiniai aparatai, stambūs medicinos prietaisai, stambūs stebėjimo ir kontrolės prietaisai, stambūs automatiniai produktų ir pinigų išdavimo įtaisai, fotovoltinės plokštės

Pavojingosios EEĮ atliekos
EEĮ atliekos, kurių sudėtyje yra pavojingi komponentai, nurodyti Bazelio konvencijos VIII priede prie A1180
20 01 35*

Nepavojingosios EEĮ atliekos
EEĮ atliekos, kurių sudėtyje nėra pavojingų komponentų, nurodytų Bazelio konvencijos VIII priede prie A1180
20 01 36

5.

Smulki įranga (nė vienas iš išorinių išmatavimų neviršija 50 cm)

dulkių siurbkliai, kilimų valymo prietaisai, siuvimo prietaisai, šviestuvai, mikrobangų krosnelės, ventiliavimo įranga, lygintuvai, skrudintuvai, elektriniai peiliai, elektriniai virduliai, rankiniai ir kiti laikrodžiai, elektriniai skustuvai, svarstyklės, plaukų ir kūno priežiūros prietaisai, kišeninės skaičiavimo mašinėlės, radijo aparatai, vaizdo kameros, vaizdo įrašymo įtaisai, aukštos kokybės garso įranga, muzikos instrumentai, garso ar vaizdo atkūrimo įranga, elektriniai ir elektroniniai žaislai, sporto įranga, dviračių, nardymo, bėgimo, irklavimo ir kiti kompiuteriai, dūmų detektoriai, šilumos reguliatoriai, termostatai, smulkūs elektriniai ir elektroniniai įrankiai, smulkūs medicinos aparatai, smulkūs stebėjimo ir kontrolės prietaisai, smulkūs automatiniai produktų išdavimo įtaisai, maži prietaisai su įmontuotomis fotovoltinėmis plokštėmis

Pavojingosios EEĮ atliekos
EEĮ atliekos, kurių sudėtyje yra pavojingi komponentai, nurodyti Bazelio konvencijos VIII priede prie A1180
20 01 35*

Nepavojingosios EEĮ atliekos
EEĮ atliekos, kurių sudėtyje nėra pavojingų komponentų, nurodytų Bazelio konvencijos VIII priede prie A1180
20 01 36

6.

Smulki IT ir telekomunikacijų įranga (nė vienas iš išorinių išmatavimų neviršija 50 cm)

Mobilieji telefonai, palydovinės vietos nustatymo (GPS) sistemos, skaičiuoklės, maršruto parinktuvas, asmeniniai kompiuteriai, spausdintuvai, telefonai.

Pavojingosios EEĮ atliekos
EEĮ atliekos, kurių sudėtyje yra pavojingi komponentai, nurodyti Bazelio konvencijos VIII priede prie A1180
20 01 35*

Nepavojingosios EEĮ atliekos
EEĮ atliekos, kurių sudėtyje nėra pavojingų komponentų, nurodytų Bazelio konvencijos VIII priede prie A1180
20 01 36

Pastaba: EEĮ atliekų pavojingumas, dėl joje esančių pavojingų komponentų, turi būti nustatomas, atliekant pavojingųjų savybių vertinimą pagal Metodikos III etapą. Atkreipkite dėmesį į tai, kad pavojingumo frazių kodais grindžiamos ribinės vertės siejamos su atliekų komplektacija tuo metu, kai atliekos klasifikuojamos (pvz., kokios komplektacijos EEĮ atlieka perduodama atliekų tvarkytojui). EEĮ atveju tai tiesiog galėtų reikšti, kad, jeigu reikėtų klasifikuoti visus prietaisus, taikomų pavojingosios medžiagos ribinių koncentracijų pagrindu turi būti laikomas prietaiso svoris. Jeigu reikia klasifikuoti atskiras frakcijas (pvz., selektyviai tvarkant), taikomų ribinių koncentracijų pagrindu turi būti laikomas atskirų frakcijų svoris.

Dažniausiai EEĮ atliekose esančių pavojingų komponentų (atliekų) pavyzdžiai

Iš EEĮ atskirtas komponentas	Atliekų sąrašo kodas
Asbesto turintys gaminiai / komponentai	16 02 16*
Berilio turintys produktai / komponentai	16 02 15*
Švino baterijos	16 06 01*
Pavojingosios sudedamos dalys išimtos iš nebenaudojamos įrangos	16 02 15*
Chlorfluorangliavandeniliai (HCFC) iš šaldymo įrenginių	14 06 01*
Kitas šaldymo agentas (dujos)	14 06 01*
Chlorfluorangliavandeniliai iš putų, esančių šaldymo įrangoje	14 06 01*
Komponentai su beriliu (BeO)	16 02 15*
Transformatoriai ir kondensatoriai, kuriose yra PCB	16 02 09*
Plastikas su bromintais antipirenais	16 02 15*
Mikroschemų plokštės/ kontaktai su tauriaisiais metalais	16 02 15*
Nepatikslintos šaldymo medžiagos iš šaldymo įrangos	14 06 03*
Baterijos, kuriose yra gyvsidabrio	16 06 03*
Komponentai, kuriose yra gyvsidabrio	16 02 15*
LCD ekranai (ekranai)	16 02 13*
Dienos šviesos lempos, kuriose yra gyvsidabrio	20 01 21*
Šviesos šaltiniai, kuriuose yra gyvsidabrio, pavyzdžiui, energiją taupančios lemputės	20 01 21*
Liuminescencinės lempos, išardytos iš kompozicinių gaminių	20 01 21*
Dažai iš spausdintuvų	08 01 11*
Nikelio-kadmio akumuliatoriai	16 06 02*
Izoliacinį ar šilumą perduodanti alyva, kurioje yra PCB	13 03 01*
Mineralinė nechlorintoji izoliacinė ir šilumą perduodanti alyva	13 03 07*
Alyvos mišinys iš kompresorių ir kt.	13 02 06*
Alyva užteršti komponentai	16 02 15*
Seleno turintys komponentai	19 12 11*
Sieros heksafluorido (SF6) sistemos ir komponentai	16 02 09*
Monitoriai (CRT)	16 02 15*

Metodikos II etapas - ENTP atliekos

ENTP turi būti suteikiamas vienas iš žemiau nurodytų kodų:

16 01 04*	eksploatuoti netinkamos transporto priemonės	AP
16 01 06	eksploatuoti netinkamos transporto priemonės, kuriose nebėra nei skysčių, nei kitų pavojingųjų sudedamųjų dalių	VN

Atliekos kodas 16 01 04*

Atliekos kodas 16 01 06

Eksploduoti netinkamai transporto priemonei gali būti suteikiamas pavojingosios atliekos kodas 16 01 04*, jei įvertinus jos sudėtį nustatyta, kad bent viena iš žemiau nurodytų sąlygų:

-iš transporto priemonės nebuvo išleisti pavojingi skysčiai ar išimtos pavojingosios dalys, t.y. ar transporto priemonėje yra likusios nors kelios iš žemiau išvardytų sudedamųjų dalių ar medžiagų:

- tepalai;
- kuro bei tepalo filtrai;
- degalai, tokie kaip benzinas, dyzelinas;
- kiti skysčiai (antifrizas, langų skystis ir pan.);
- kondensatoriai ir filtrai, kuriuose yra PCB arba PCT;
- šaltnešis oro kondicionavimo sistemose,
- akumuliatoriai;
- elektromobilių akumuliatoriai;
- gyvsidabrio turintys komponentai;
- dujų balionai suskystintoms dujoms;
- potencialiai sprogios dalys (oro pagalvė);
- katalizatoriai.

arba

-transporto priemonės, buvo suspausta, prieš tai neišleidus skysčių ar neatskyrus pavojingų dalių;

arba

-transporto priemonė taip apgadinta, kad netinkama smulkiems remontams ir turi pavojingų skysčių ir (ar) pavojingų dalių;

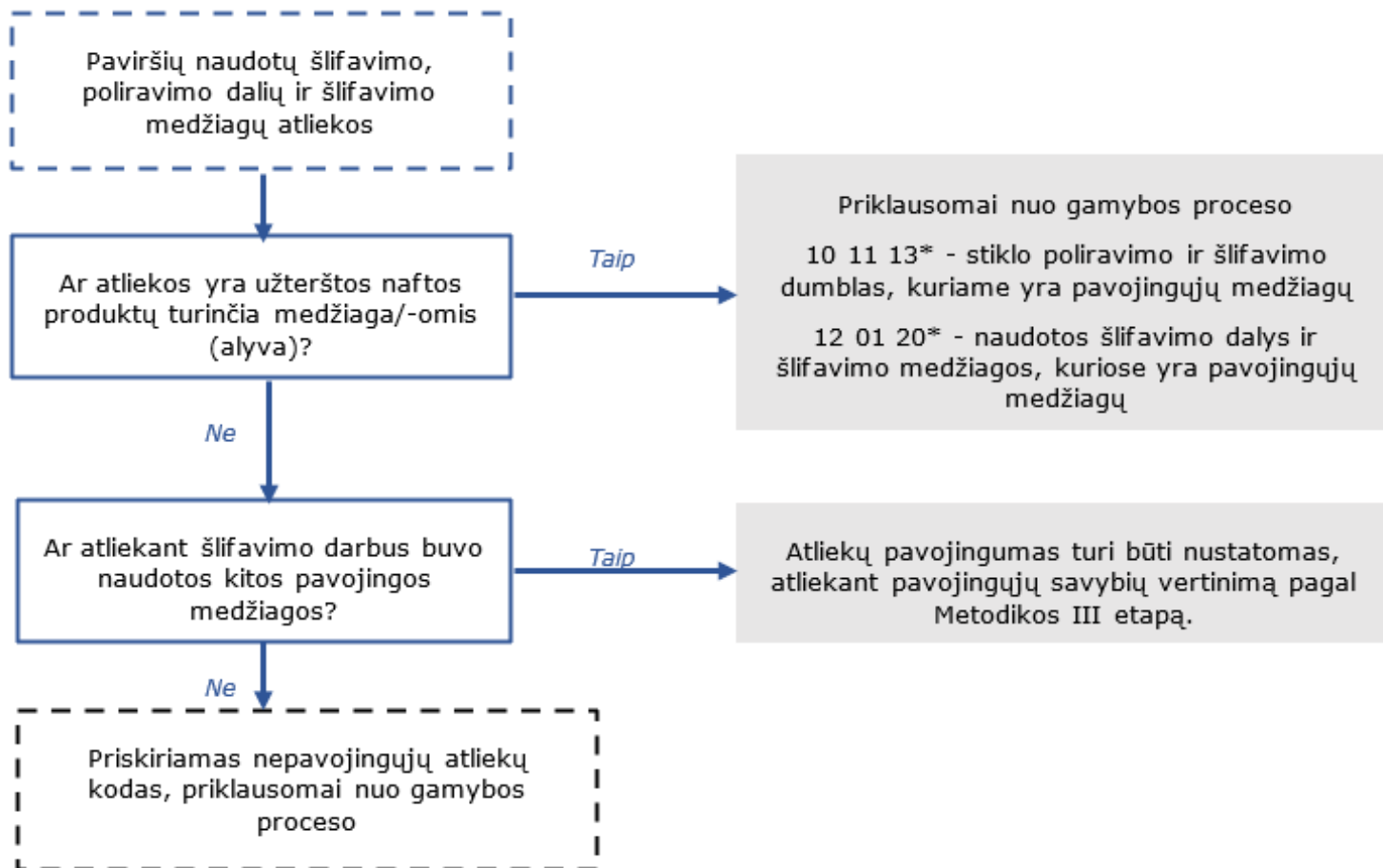
arba

-transporto priemonės yra su rimtai pažeistomis dalimis (pvz., neveikiančiu varikliu, nepataisomai sugedusi pavarų dėžė ir kt.) ir turi pavojingų skysčių ir (ar) pavojingų dalių.

Metodika II etapas - Šlifavimo atliekos

Naudotoms šlifavimo dalims ir šlifavimo medžiagoms, dumblui, priklausomai nuo gamybos proceso, gali būti priskiriami šie atliekų kodai:

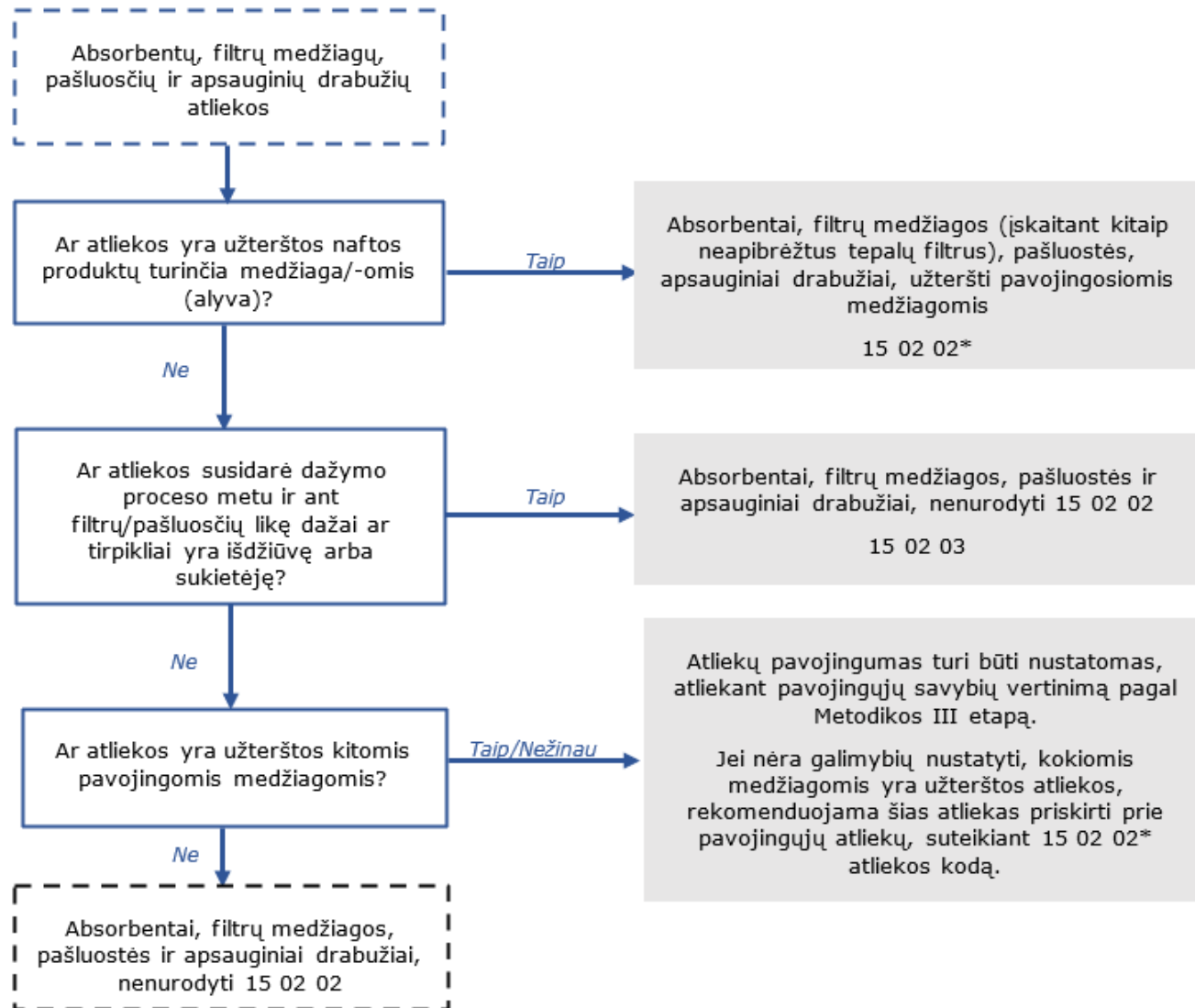
10	TERMINIŲ PROCESŲ ATLIEKOS	
10 11	stiklo ir stiklo gaminių gamybos atliekos	
10 11 13*	stiklo poliravimo ir šlifavimo dumblas, kuriame yra pavojingųjų medžiagų	VP
10 11 14	stiklo poliravimo ir šlifavimo dumblas, nenurodytas 10 11 13	VN
12	METALŲ IR PLASTIKŲ FORMAVIMO, FIZINIO IR MECHANINIO JŲ PAVIRŠIAUS APDOROJIMO ATLIEKOS	
12 01	metalų ir plastikų formavimo, fizinio ir mechaninio jų paviršiaus apdorojimo atliekos	
12 01 20*	naudotos šlifavimo dalys ir šlifavimo medžiagos, kuriose yra pavojingųjų medžiagų	VP
12 01 21	naudotos šlifavimo dalys ir šlifavimo medžiagos, nenurodytos 12 01 20	VN

Metodikos II etapas - Filtravimo medžiagų ir pašluosčių atliekos

Absorbentų, filtrų medžiagų (įskaitant kitaip neapibrėžtus tepalų filtrus), pašluosčių, apsauginių drabužių atliekoms taikomi atliekos kodai:

15 02 02*	absorbentai, filtrų medžiagos (įskaitant kitaip neapibrėžtus tepalų filtrus), pašluostės, apsauginiai drabužiai, užteršti pavojingosiomis medžiagomis	VP
15 02 03	absorbentai, filtrų medžiagos, pašluostės ir apsauginiai drabužiai, nenurodyti 15 02 02	VN

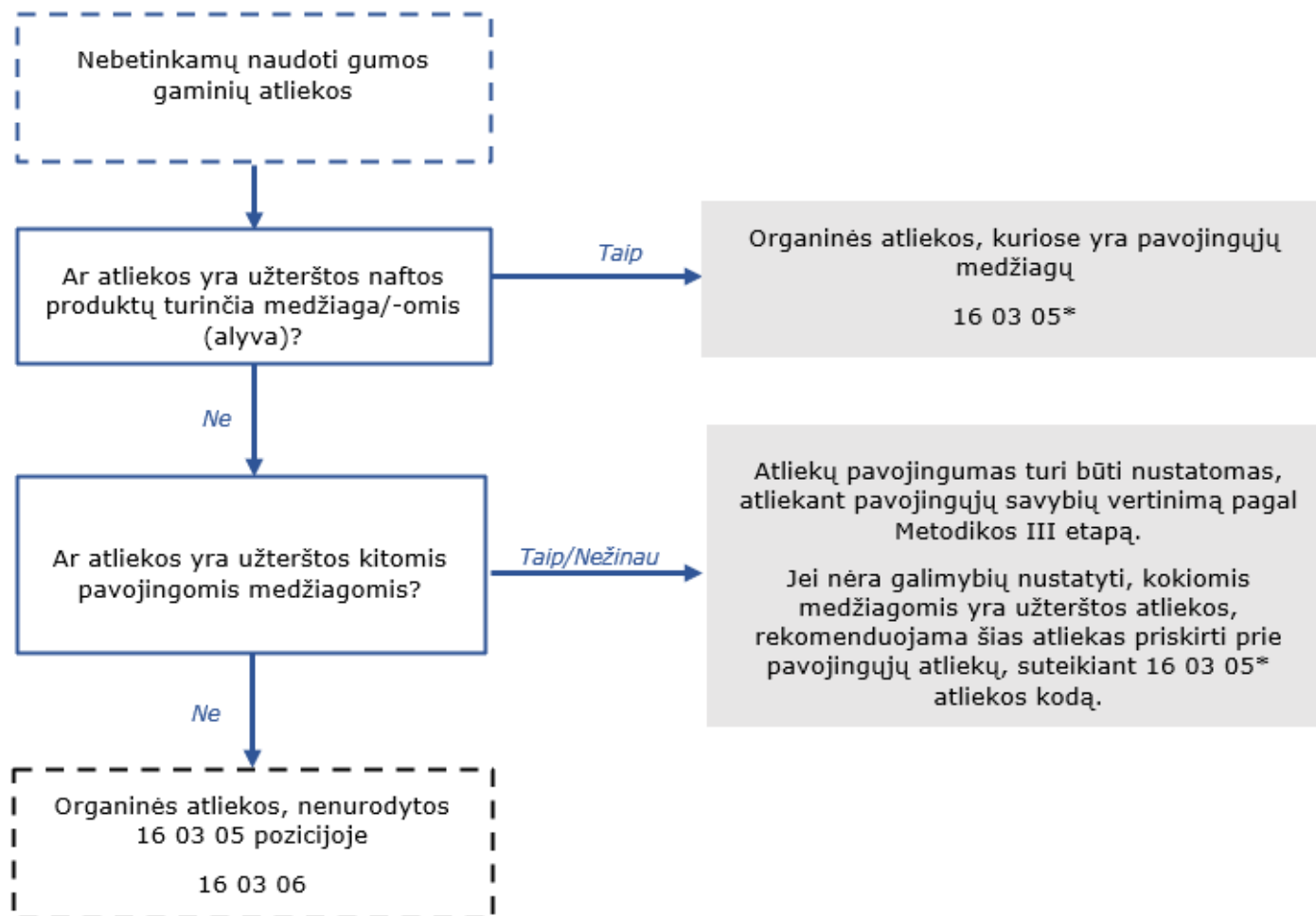

Metodikos II etapas - Gumos atliekos

Gumos atliekos paprastai yra naudoti nebetinkami gaminiai, susiję su padangomis ir kitais iš gumos pagamintais gaminiais (nuo žaislų iki įrenginiuose naudojamų tarpinių ir pan.).

Pagal Atliekų sąrašą gumos atliekos gali būti identifikuojamos šiais kodais:

16 01 03	naudoti nebetinkamos padangos	AN
16 03 05*	organinės atliekos, kuriose yra pavojingųjų medžiagų	VP
16 03 06	organinės atliekos, nenurodytos 16 03 05 pozicijoje	VN
19 12 04	plastikai ir guma	AN

VIENINGA PAVOJINGŲJŲ ATLIEKŲ IDENTIFIKAVIMO METODIKA

III etapas „Atliekų pavojingumo įvertinimas pagal pavojingas savybes“

III etapas - atliekų pavojingumo nustatymas įvertinant pavojingas savybes (1)

- Etapo esmė:
 - Atliekamas tik tuo atveju, jei I etape nustatyta, kad atliekai priskirtinas VN arba VP kodas
 - Gali būti atliekamas ir po II etapo, jei atlikus šiame etape aprašytus veiksmus nepavyko nustatyti ar atliekos yra pavojingosios
 - Jei priimamas sprendimas (pvz., neturint pakankamai informacijos apie atliekų sudėtį, nenorint/neturint galimybės atlikti atliekų tyrimų ir kt.) III etapo veiksmų neatlikti – **atliekos klasifikuojamos kaip pavojingosios**

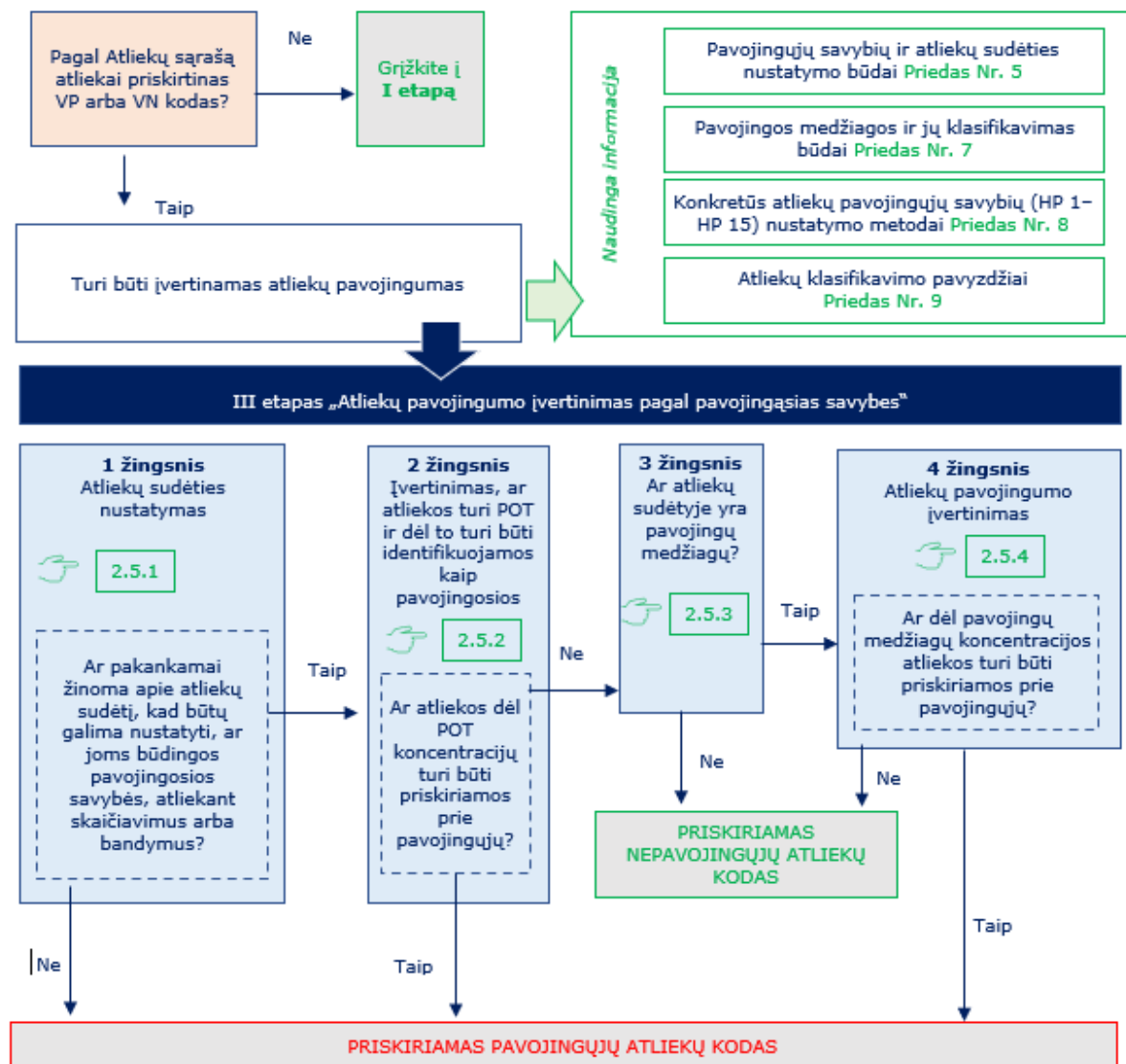
Vadovaujantis Atliekų tvarkymo taisyklių nuostatomis atliekos turi būti priskiriamos prie pavojingųjų, jei jose **yra tam tikri kiekiai POT arba pavojingų medžiagų** ir dėl to atliekos pasižymi pavojingomis savybėmis.

III etapas - atliekų pavojingumo nustatymas įvertinant pavojingas savybes (2)

Metodikoje siūloma atlikti šiuos žingsnius (žr. kitą skaidrę):

- 1 žingsnis. Atliekų sudėties nustatymas
- 2 žingsnis. Įvertinimas, ar atliekos turi POT ir dėl to gali būti identifikuojamos kaip pavojingos
- 3 žingsnis. Ar atliekų sudėtyje yra pavojingų medžiagų?
- 4 žingsnis. Atliekų pavojingumo įvertinimas pagal jose esančių medžiagų pavojingas savybes

III etapas - atliekų pavojingumo nustatymas įvertinant pavojingas savybes (3) - žingsniai

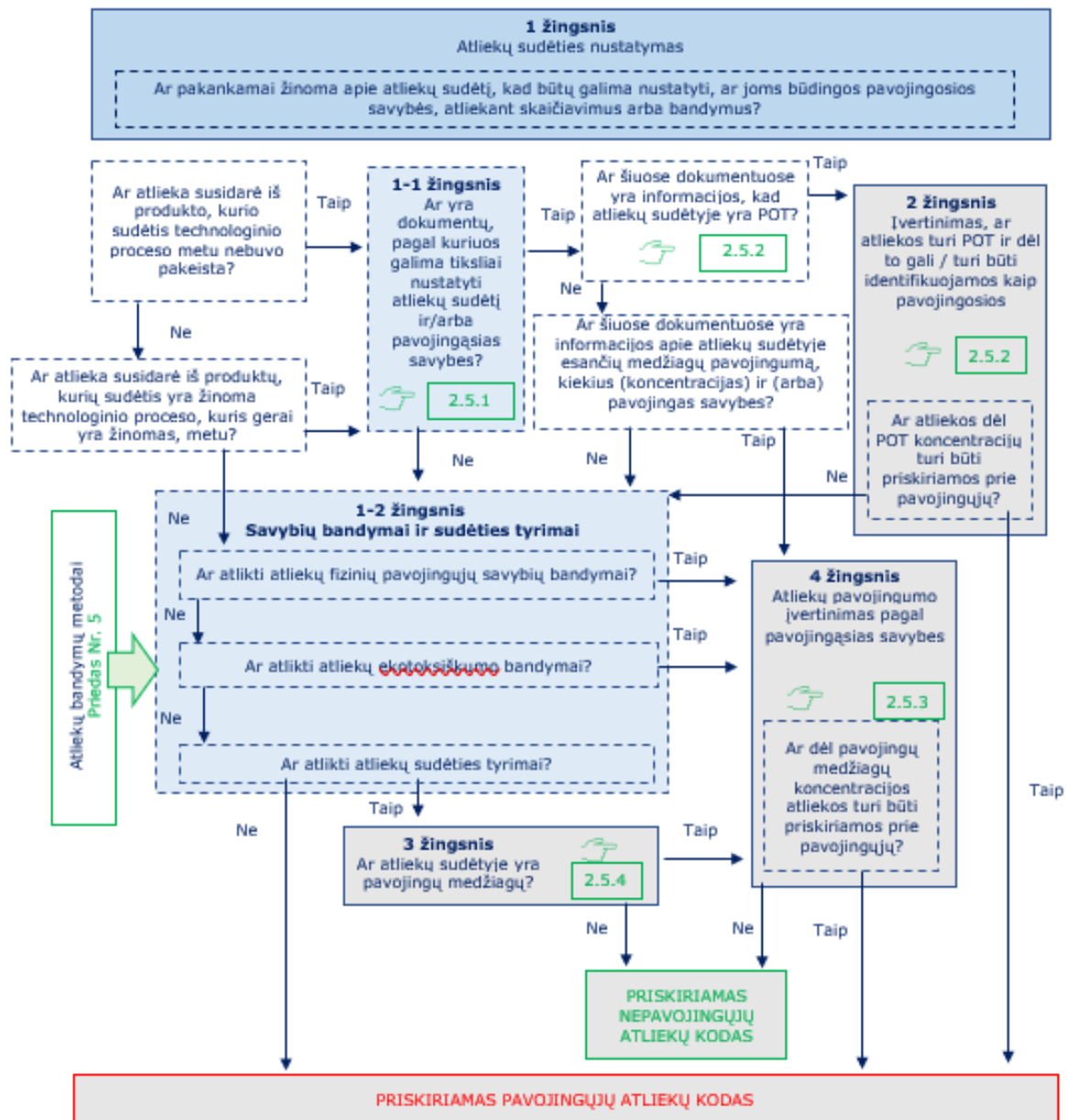

III etapas - atliekų pavojingumo nustatymas įvertinant pavojingas savybes | 1 žingsnis.

Atliekų sudėties nustatymas (1)

- Gauti pakankamos informacijos apie pavojingųjų medžiagų buvimą ir kiekį atliekose, siekiant nustatyti, ar atliekos turi būti klasifikuojamos kaip pavojingosios dėl to, kad jose yra POT arba pavojingų medžiagų **yra svarbus veiksmas** klasifikuojant atliekas.
 - Yra keli būdai rinkti informaciją apie atliekų sudėtį, joje esančias pavojingąsias medžiagas ir galinčias pasireikšti pavojingąsias savybes:
 - informacija apie gamybos (chemijos) procesą, kuriame susidaro atliekos, ir žaliavas bei tarpines medžiagas, įskaitant ekspertų nuomones (naudingas šaltinis gali būti gamintojo pateiktos GPGBID ataskaitos, pramonės procesų vadovai, procesų aprašai ir žaliavų sąrašai ir kt.);
 - pirminio medžiagos ar objekto, prieš jiems tampant atliekomis, gamintojo informacija, pvz., saugos duomenų lapai (SDL), produktų etiketės arba vardinių parametrų lentelės;
 - atliekų ėminių ėmimas ir cheminė analizė (Priedas Nr. 5).
- Priklausomai nuo informacijos apie atliekų sudėtį prieinamumo, jos kokybės, pakankamumo atliekų identifikavimo procesas gali pasibaigti jau šiame žingsnyje – **neturint pakankamai informacijos apie atliekos sudėtį, tokiai atliekai turi būti priskiriamas pavojingųjų atliekų kodas**

(žr. kitą skaidrę).

III etapas - atliekų pavojingumo nustatymas įvertinant pavojingas savybes | 1 žingsnis. Atliekų sudėties nustatymas (2)

Pastaba: šioje schemoje POT reiškia POT, yra 15 POT, nurodyti Atliekų tvarkymo taisyklių 1 priedo 2.2.3 punkte

III etapas - atliekų pavojingumo nustatymas įvertinant pavojingas savybes | 2 žingsnis.

Įvertinimas, ar atliekos turi POT ir dėl to gali būti identifikuojamos kaip pavojingos

- Jei atliekose yra vienas ar daugiau iš 15 POT, nurodytų Atliekų tvarkymo taisyklių 1 priedo 2.2.3 punkte, tirama, ar jų koncentracija neviršija POT reglamento IV priede nurodytoms medžiagoms nustatytas ribines koncentracijas.
- POT reglamento 4 priede nurodyti teršalai ir jų ribinės koncentracijos pateiktos Metodikos Priedo Nr. 6 1 lentelėje.
- **Atliekose gali būti ir kitų POT iš POT reglamento IV priedo, tačiau dėl šių teršalų buvimo atliekos iš karto netampa pavojingomis atliekomis, net jei viršija POT reglamento IV priede joms nustatytas ribines vertes. Jų klasifikavimas priklausytų nuo cheminės medžiagos pavojingumo klasifikacijos (žr. Metodikos Priedo Nr. 6 2 lentelę) ir turi būti vertinama ar atlieka atitinka nors vieną iš HP1 – HP 15 savybių (žr. Metodikos 2.5.4 p.)**

III etapas - atliekų pavojingumo nustatymas įvertinant pavoingas savybes | 3 žingsnis.

Ar atliekų sudėtyje yra pavojingų medžiagų? (1)

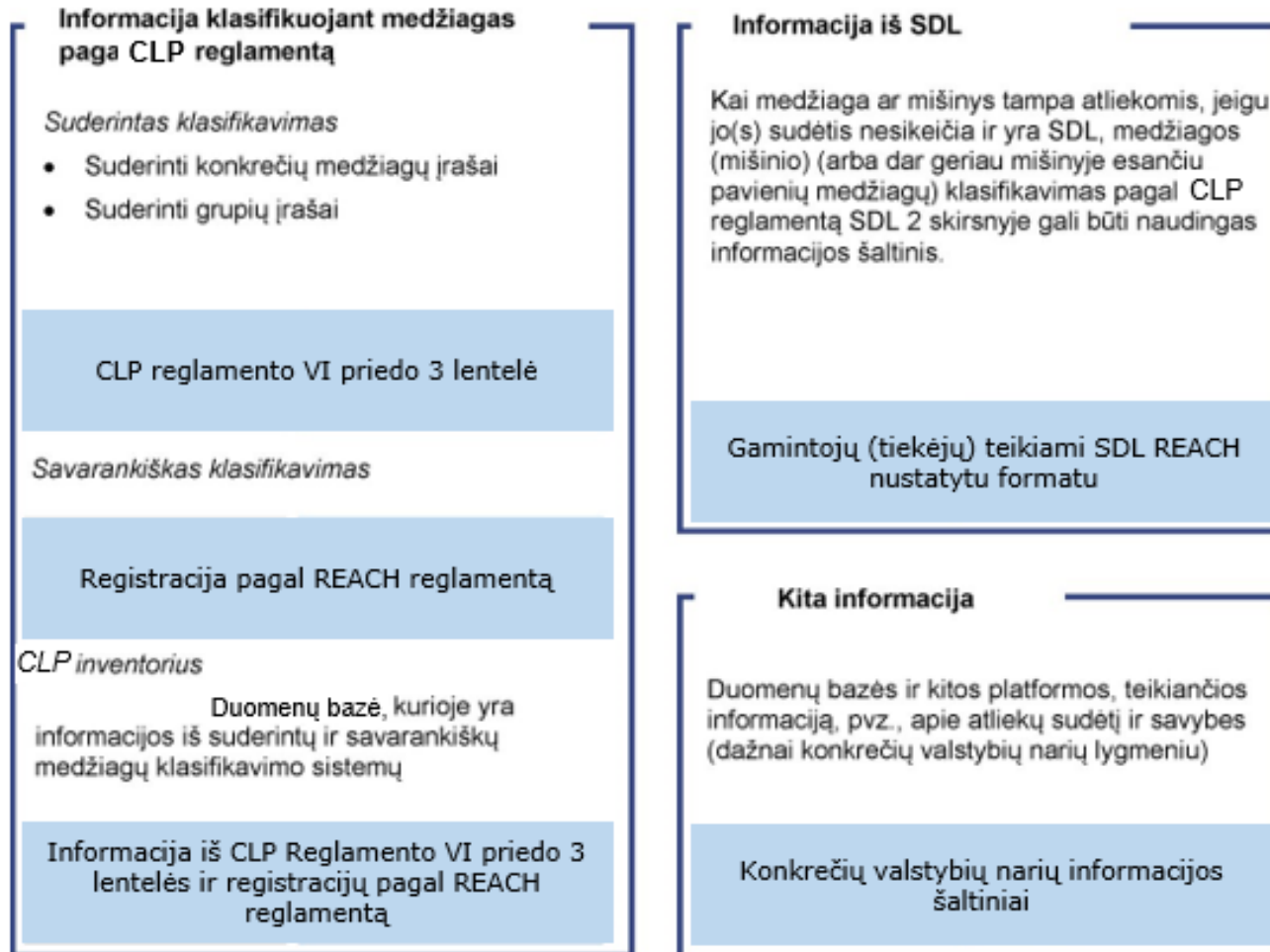
- Nustačius, kokių medžiagų esama aptariamose atliekose, reikia nuspręsti, ar nustatytos medžiagos yra pavoingosios ir kaip nustatyti jų cheminę klasifikaciją.
- Pavoingoji medžiaga – tai medžiaga, kuriai ją klasifikuojant pagal CLP reglamentą priskiriamas pavojingumo frazės kodas
- Informacija apie pagrindinius duomenų šaltinius apie pavoingas medžiagas pateikta Metodikos 11 pav. bei Metodikos 2.5.3 p.
- Pagalbinė informacija:
 - Informacija apie tai, kaip rasti informaciją CLP inventoriuje - Metodikos Priedas Nr. 7-2
 - Informacija apie dažniausiai atliekose randamų medžiagų pavoingas savybes – Metodikos Priedas Nr. 7-3

Jei nustatoma, kad atliekose yra pavojingų medžiagų – pereinama prie 4 žingsnio

Jei nustatoma, kad atliekose nėra pavojingų medžiagų – atliekos identifikuojamos kaip nepavoingosios

III etapas - atliekų pavojingumo nustatymas įvertinant pavojingas savybes | 3 žingsnis.

Ar atliekų sudėtyje yra pavojingų medžiagų? (2)

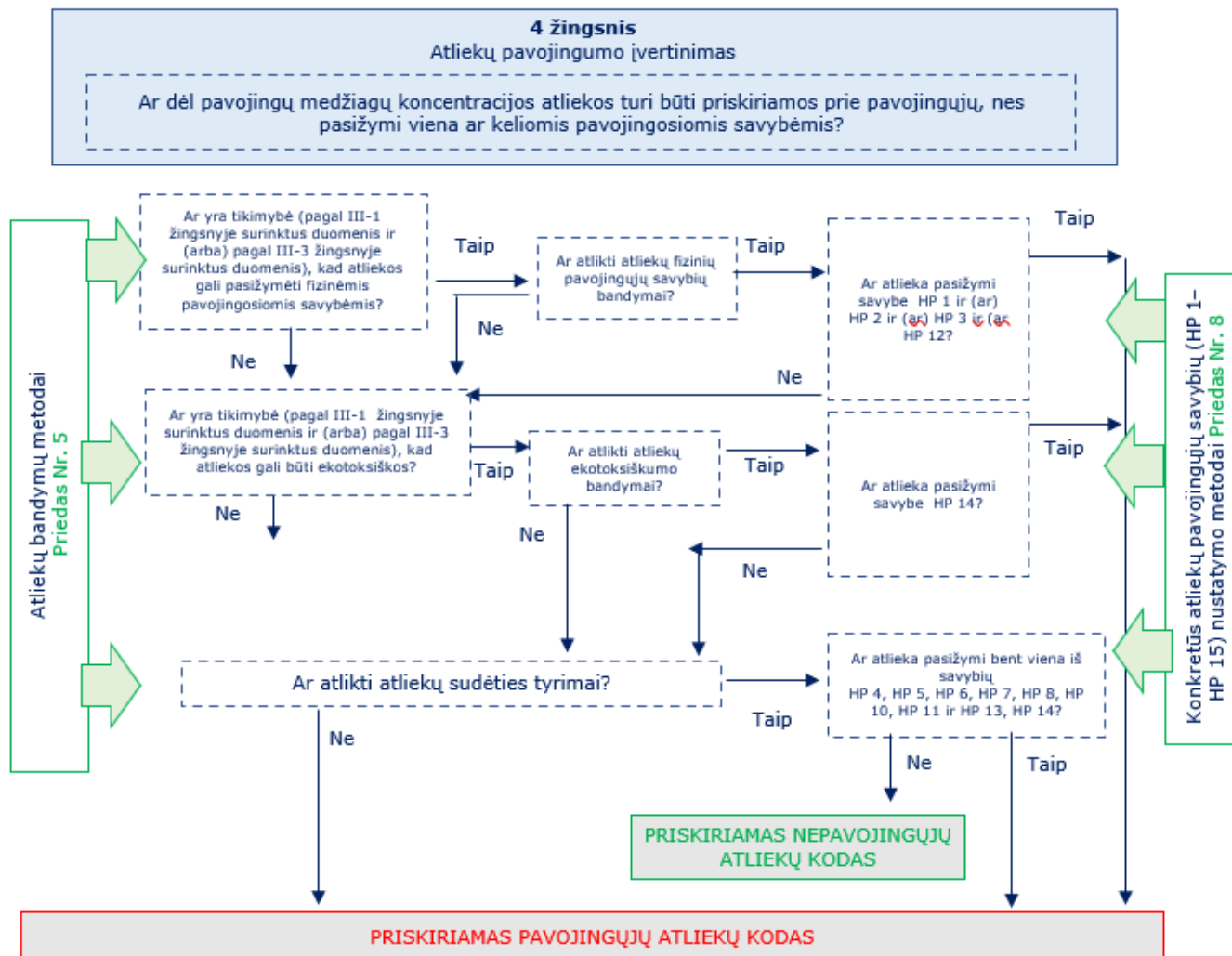

III etapas - atliekų pavojingumo nustatymas įvertinant pavojingas savybes | 4 žingsnis.

Atliekų pavojingumo įvertinimas (1)

- Vadovaujantis Atliekų tvarkymo taisyklių 1 priedo nuostatomis atliekų pavojingumas turi būti vertinamas vadovaujantis Reglamento Nr. 1357/2014 nuostatomis, t.y. turi būti nustatyta, ar atliekos dėl jose esančių pavojingų medžiagų ir jų koncentracijų pasižymi viena ar daugiau pavojingų savybių (Metodikos 1 lentelė)
- Atliekų pavojingumo įvertinimo esmė: turint informacijos apie atliekų sudėtį turi būti atliktas įvertinimas, ar atliekos pasižymi aukščiau išvardintomis pavojingomis savybėmis:
 - atlikus savybių (fizinių arba ekotoksiškumo) bandymus arba
 - pagal PDA III priede pateiktas slenkstinių dydžių (kartais naudojama sąvoka „ribinė vertė“, t.y. dydis pagal kurį nustatoma, ar tam tikros pavojingosios medžiagos buvimas atliekose turi būti vertinamas dėl pasižymėjimo vieną ar kitą pavojinga savybe) ir ribinių koncentracijų vertes.
- Pagalbinė informacija:
 - Atliekų bandymų metodai - Metodikos Priedas Nr. 5
 - Konkretūs atliekų pavojingųjų savybių (HP 1–HP 15) nustatymo metodai - Metodikos Priedas Nr. 8
 - Kai kurių atliekų klasifikavimo pavyzdžiai - Metodikos Priedas Nr. 9

III etapas - atliekų pavojingumo nustatymas įvertinant pavojingas savybes | 4 žingsnis - Atliekų pavojingumo įvertinimas (2)

III etapas - atliekų pavojingumo nustatymas įvertinant pavojingas savybes | 4 žingsnis.

Atliekų pavojingumo įvertinimas (3)

Svarbios pastabos:

- **Nėra būtina atlikti įvertinimą dėl visų pavojingųjų savybių.** T.y. jei, pvz., yra pagrįstų įtarimų, kad atliekos gali būti pavojingomis dėl pasižymėjimo savybe HP 14 (ekotoksiškos) ir atlikus bandymus ši informacija pasitvirtina – galima atliekoms priskirti pavojingųjų atliekų kodą, neatliekant bandymų dėl fizinių savybių HP 1, HP 2, HP 3, HP 12 ir (arba) sudėties tyrimų ir skaičiavimų, siekiant nustatyti ar atliekos pasižymi savybėmis HP 4, HP 5, HP 6, HP 7, HP 8, HP 10, HP 11 ir HP 13;
- skirtingai nuo kitų, anksčiau aprašytų III etapo žingsnių, **šiuo atveju nėra būtina visais atvejais laikytis schemeje nurodyto veiksmų eiliškumo**, nes kiekvienu atveju, atsižvelgiant į turimą informaciją apie atliekas turi būti nusprendžiama kokius iš tyrimų (fizinių savybių nustatymo, ekotoksiškumo nustatymo ar sudėties tyrimus) racionaliausia atlikti pirmiau, nei kitus. Pvz., gali būti numanoma, kad atliekos pasižymi savybe HP 3 (degiosios), todėl pirmiausiai gali būti atliktas bandymas siekiant nustatyti ar atliekos pasižymi šia savybe ir tuo atveju, jei bandymai tai patvirtins – atlikti kitų schemeje nurodytų veiksmų nėra poreikio.

III etapas - atliekų pavojingumo nustatymas įvertinant pavojingas savybes | 4 žingsnis.

Atliekų pavojingumo įvertinimas (4)

Svarbios pastabos (tęsinys):

- siekiant palengvinti atliekų identifikavimo procesą III etapo 1 žingsnyje surinktus/gautus duomenis (duomenis apie medžiagų koncentracijas), III etapo 3 žingsnyje surinktus duomenis apie atliekų sudėtyje esančias medžiagas (pavojingumo frazes) galima surašyti į bendrą lentelę, juos apibendrinant su PDA III priede nurodytais duomenimis – slenkstiniais dydžiais (žr.18 pav.), toks duomenų apibendrinimas yra naudingas siekiant atlikti pirminę turimų duomenų analizę ir iš tolimesnio vertinio eliminuoti medžiagas, kurių koncentracijos neviršija slenkstinių dydžių.

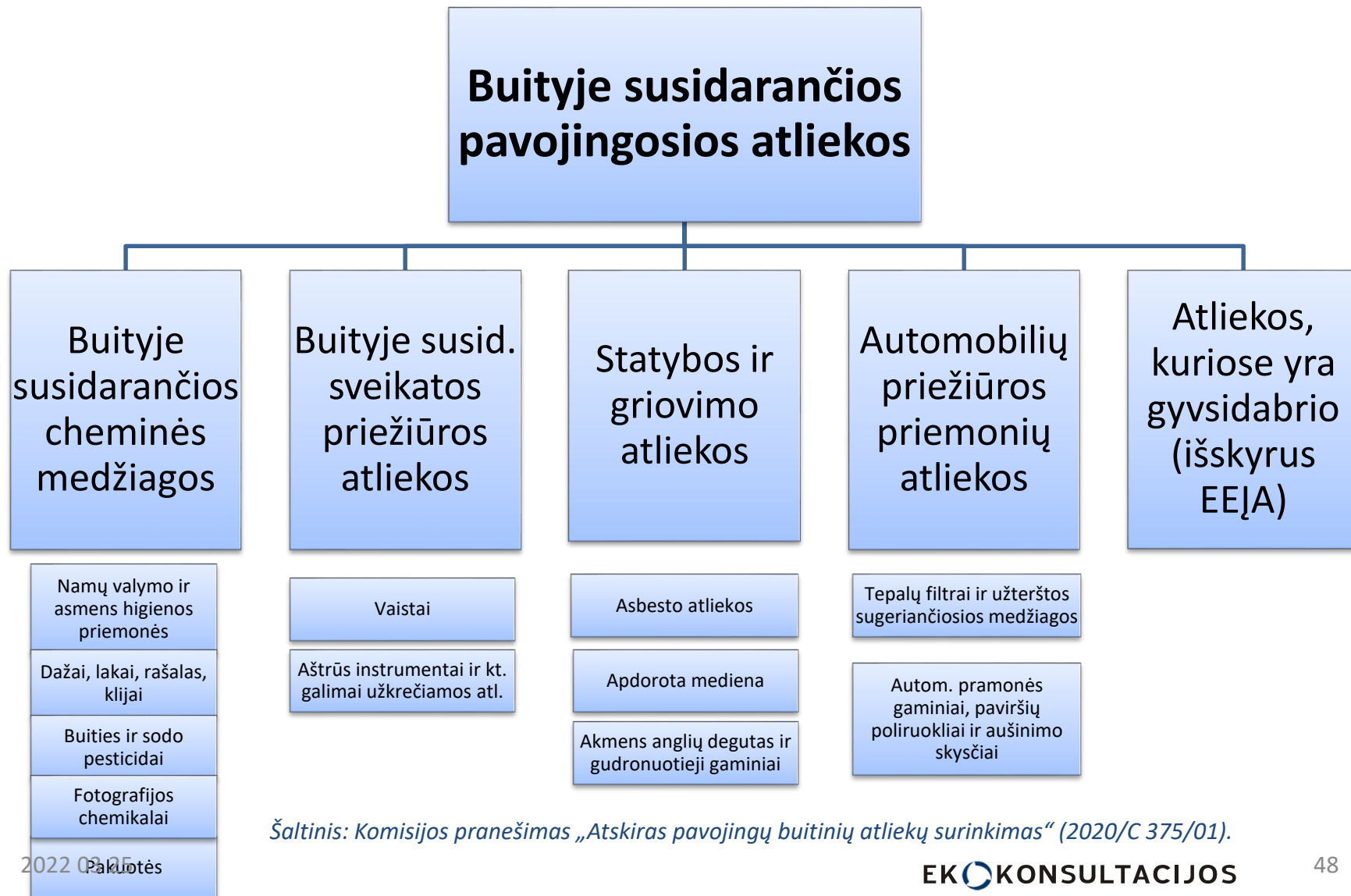
Elementas/ Parametras	Nustatyta elemento koncentracija, mg/kg	Papildomi duomenys („blogiausio atvejo“ scenarijaus skaičiavimams)					Perskaičiuota koncentracija, %	Pavojingosios savybės/slenkstiniai dydžiai ³								
		Junginys	CAS Nr.	Eleme nto atomi nė masė	Jungin io molek ulinė masė	Paskaičiuota junginio koncentracija, mg/kg		HP4	HP5	HP6	HP7	HP8	HP10	HP11	HP13	HP14
								1%	1%	0,10%	0,10%	1%	0,30%	0,10%	10%	
Cd	1,10	CdCl ₂	10108-64-2	112,410	183,310	1,79	0,0002		H372	H301 (3), H330 (2)	H350		H360	H340		H410
Cr	52	CrO ₃	1333-82-0	51,990	99,990	100	0,010	H314	H372	H301 (3), H311 (3), H330 (2)	H350	H314 .	H361	H340	H317, H334	H410
Cu	23	CuCl ₂	7447-39-4	63,550	134,450	49	0,005	H315, H319		H301						H411
Pb	60	PbCl ₂	7758-95-4	207,2	278,100	81	0,008		H373	H302, H332	H351		H360			H410
Ni	18	NiCl ₂	7718-00-7	58,69	128,59	40	0,004	H315, H319	H373	H301 (3)	H350		H360		H317, H334	H410

- Daugiau informacijos – žr. pavyzdžius Metodikos Priede Nr. 9

Buityje susidarančių pavojingųjų atliekų identifikavimo, klasifikavimo ir rūšiavimo rekomendacijos (Metodikos PRIEDAS NR. 3)

Kokios buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšys / srautai vertinti metodikoje?

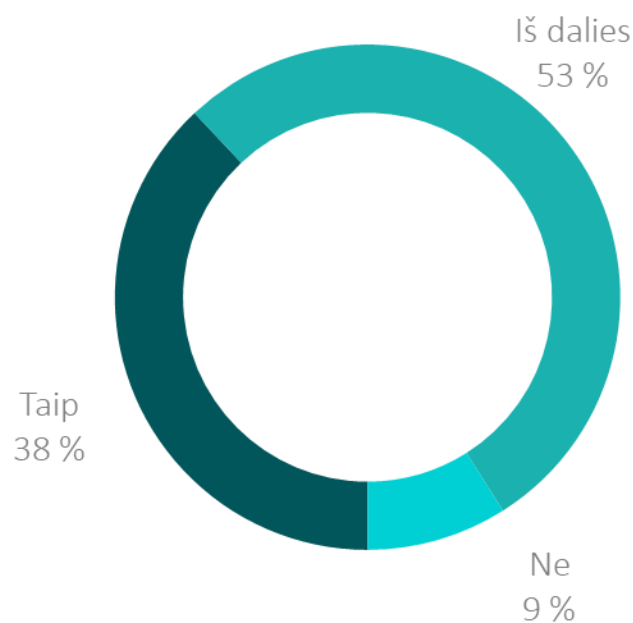

Šaltinis: Komisijos pranešimas „Atskiras pavojingų buitinių atliekų surinkimas“ (2020/C 375/01).

INFORMUOTUMAS APIE PAVOJINGAS ATLIEKAS BUITYJE (%)

Ar žinote, kas yra pavojingosios atliekos buityje ir kaip jas reikia atskirti nuo nepavojingų?

N=1015

Užtikrintai žino, kas yra pavojingosios atliekos, dažniau didžiausių pajamų grupės atstovai, o iš dalies – dažniau 501-700 eur pajamų respondentai, didžiųjų miestų gyventojai.

PAVOJINGOS ATLIEKOS NAMŲ ŪKYJE (%)

Kokių pavojingųjų atliekų Jūsų namų ūkyje (name, bute, garaže ar sode) susidaro daugiausia ar dažniausiai?

N=926

*Žinantys, kas yra pavojingos atliekos buityje

*Galimi keli atsakymo variantai, suma viršija 100%

Buitinės chemijos ir valymo priemonių likučiai dažniau susidaro vidurinio išsimokslinimo bei vidutinių pajamų grupės atstovų namų ūkiuose.

Senų vaistų ir medicinos priemonių atliekas dažniau nurodė moterys, aukščiausio išsimokslinimo respondentai.

Asmens higienos ir kosmetikos priemonių likučius – moterys ir 18-35 m. apklaustieji, o dažų, lakų, tirpiklių, skiediklių, rašalo ir klijų likučius – vyrai.

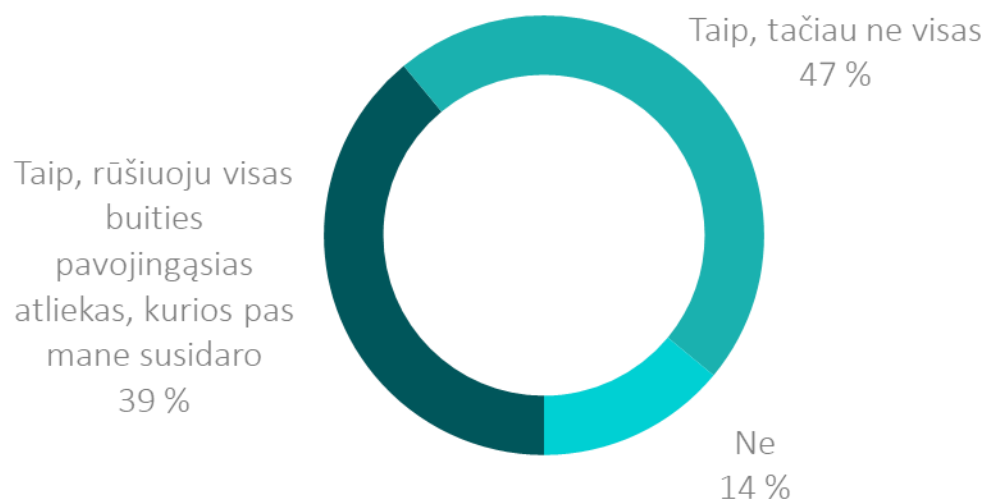
Pakuotes nuo įvairių pavojingų medžiagų, preparatų dažniau įvardijo 46 m. ir vyresni tyrimo dalyviai, miestelių / kaimo vietovių gyventojai. Automobilių ir jų priežiūros atliekas – vyrai, 18-25 m. respondentai, o gyvsidabrio turinčias atliekas – didmiesčių gyventojai.

PAVOJINGŲ ATLIEKŲ RŪŠIAVIMAS NAMŲ ŪKYJE (%)

Ar rūšiuojate namų ūkyje susidarančias buitines pavojingas atliekas?

N=1015

Visas namų ūkyje susidariusias pavojingas atliekas dažniau rūšiuoja 46 m. ir vyresni respondentai.

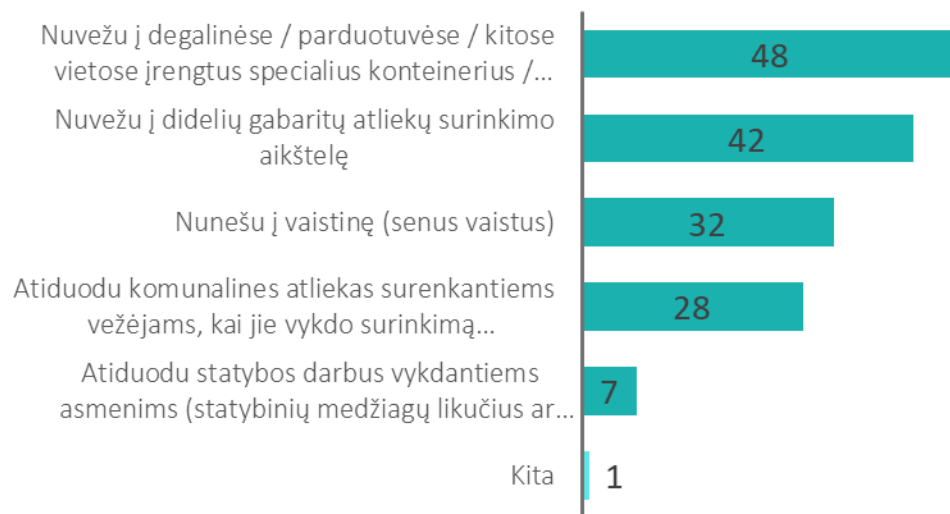

PAVOJINGŲJŲ BUITIES ATLIEKŲ RŪŠIAVIMO BŪDAI (%)

Kur dedate buities pavojingąsias atliekas?

N=875

*Rūšiuojantys buities pavojingąsias atliekas

Pavojingąsias atliekas į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę dažniau veža vyrai bei 501 eur ir didesnių pajamų gavėjai, į vaistines dažniau priduoja moterys ir didmiesčių gyventojai, o komunalines atliekas surenkantiems vežėjams – žemesnio išsimokslinimo respondentai, iki 500 eur pajamų gavėjai ir mažesnių miestelių bei kaimo vietovių gyventojai.

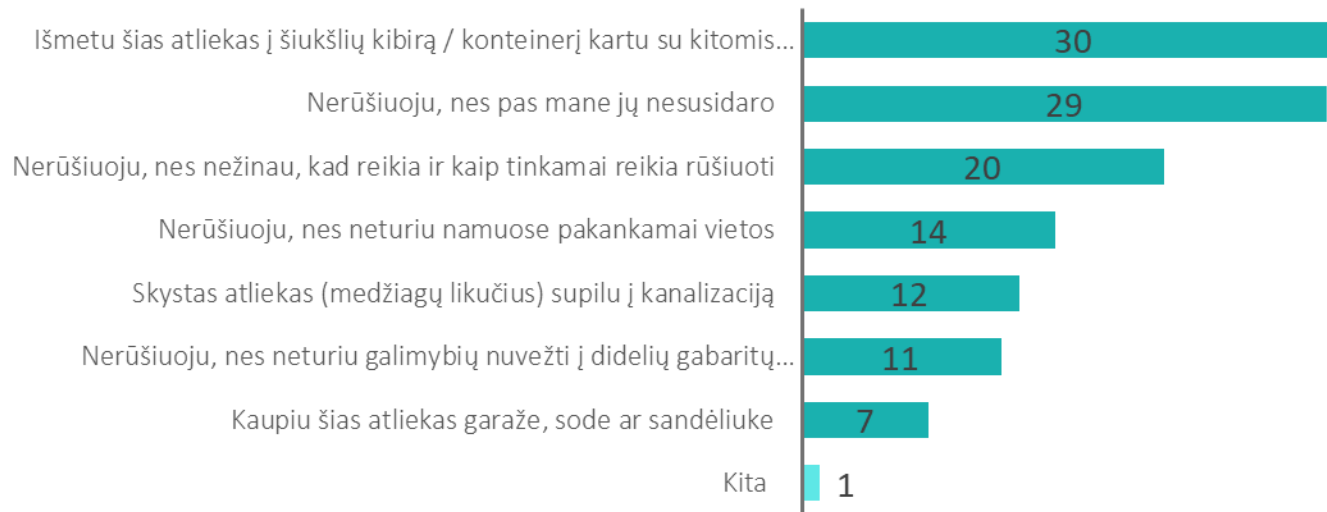
**Galimi keli atsakymo variantai, suma viršija 100%*

NERŪŠIAVIMO PRIEŽASTYS (%)

Dėl kokių priežasčių nerūšiuojate buitės pavojingųjų atliekų ir kur jas dedate?

N=140

*Nerūšiuojantys pavojingųjų buitės atliekų

**Galimi keli atsakymo variantai, suma viršija 100%*

VEIKSNIAI, GALINTYS PASKATINTI RŪŠIUOTI (%)

Kas galėtų būti daroma kitaip, kad paskatintų Jus rūšiuoti ir tinkamai tvarkyti buities pavojingąsias atliekas?

N=1015

Pateikiama daugiau informacijos, kaip tai daryti teisingai ir kam perduoti namuose išrūšiuotas atliekas

80

Įdiegta patogesnė gyventojui šių atliekų surinkimo sistema

13

Paskatintų rūšiuoti:

Didesnis specializuotų konteinerių skaičius; Patogios konteinerių lokacijos (prie namų, parduotuvių); Atvažiavimas pasiimti atliekų iš gyventojų; Užstato sistemos plėtra – tarai, pakuotėms, atliekoms; Finansinis paskatinimas, mažesni mokesčiai; Kaimynų sąmoningumas bei sąžiningumas.

Kita

2

Nesiruošiu rūšiuoti šių atliekų

8

Vyrai dažniau teigia norintys, kad būtų pateikiama daugiau informacijos, kaip tai daryti teisingai ir kam perduoti namuose išrūšiuotas atliekas, o moterys - įdiegtos patogesnės šių atliekų surinkimo sistemos.

**Galimi keli atsakymo variantai, suma viršija 100%*

Kokiu principu vadovaujantis siūloma identifikavimo struktūra kiekvienai pavojingųjų atliekų rūšiai

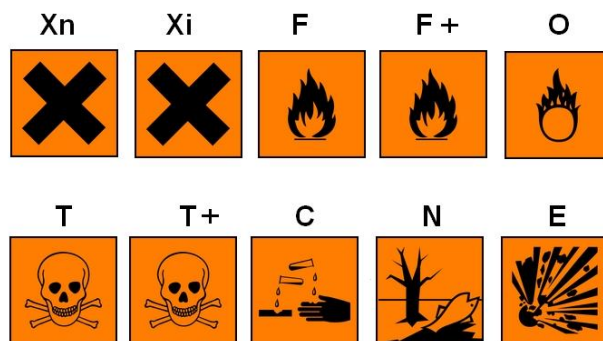
- Pavojingųjų atliekų pavadinimas;
- Vizualizacija, foto;
- Trumpas apibūdinimas, kodėl jos pavojingosios;
- Piktogramos (jei atliekas galima identifikuoti pagal tai);
- Kaip tvarkyti, kur atiduoti?
- Pavojingajai atliekai priskiriamas atliekos kodas (*DGASA darbuotojams*).

Ženklinimas

Pagal gamintojo pateikiamą informaciją, įvairios medžiagos ir mišiniai, turintys pavojingųjų savybių žymimi šiais simboliais (pavojaus piktogramomis):

Jei medžiagos ir mišiniai buvo pagaminti anksčiau nei 2010 m., ant gaminio pakuotės galite rasti ir tokius pavojingumą nusakančius simbolius:

PAVYZDYS Nr. 1. Namų valymo ir asmens higienos priemonės

- **Apibūdinimas.** Tai namuose (buityje) naudojamos įvairios cheminės medžiagos ir mišiniai, kurių sudėtyje dažnai yra tirpiklių, rūgščių, bazių, abrazyvinių medžiagų, paviršinio aktyvumo medžiagų, baliklių ir kitų pavojingų sudedamųjų dalių. Be kitų pavojų, jos gali būti toksiškos žmogui ar aplinkai, degios ar ėsdinančios.
- Ant pakuotės galima rasti šias piktogramas:

- **Tvarkymo rekomendacijos.** Pavojaus piktogramomis pažymėti namų valymo ir asmens higienos priemonių likučiai kartu su originalia gamintojo pakuote turi būti rūšiuojami atskirai kaip pavojingosios atliekos ir pristatomi į DGASA arba į savivaldybės nurodytas vietas, kai yra vykdomas pavojingųjų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu

DGASA darbuotojui:

20 01 13* – tirpikliai;

20 01 14* – rūgštys;

20 01 29* – plovikliai, kurių sudėtyje yra pavojingųjų medžiagų.

Kaip tvarkyti praktiškai tuščias pakuotes, kuriose buvo pavojingųjų medžiagų, žr. 1.1.6 p

PAVYZDYS Nr. 2. Pavojingųjų pakuočių atliekų identifikavimas ir rūšiavimas: praktiškai tuščia ar su likučiais pakuotė

Tvarkymo rekomendacijos.

➤ Pakuočių atliekos, kuriose yra pavojingųjų medžiagų ir mišinių (pavyzdžiui, išvardytų pirmesniuose skirsniuose) **likučių**, laikomos pavojingosiomis atliekomis ir jų negalima išmesti / išpilti į kanalizaciją ar į mišrių komunalinių atliekų konteinerius. Jos turi būti surenkamos atskirai bei pristatomos į DGASA arba į savivaldybės nurodytas vietas, kai yra vykdomas pavojingųjų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu. Visos pavojingosios medžiagos ir mišiniai turi būti originalioje pakuotėje, sandariai uždarytos, kad neišsipiltų.

Pakuotės su medžiagų likučiais (turiniu)

Kurios pakuotės VISADA priskiriamos pavojingosioms atliekoms, net jei jos praktiškai tuščios?

1) jeigu jose buvo supakuotos sprogiosios, pavojingos sveikatai ar ūmaus toksiškumo medžiagos, ir pažymėtos atitinkamomis pavojaus piktogramomis:

2) praktiškai tuščios pakuotės nuo **alyvos bei dažų, lakų, klijų, tirpiklių, rašalo ir panašių medžiagų, naudojamų statybos ir remonto darbams**, nes šių pakuočių negalima praskalauti ir likučių pilti į kanalizaciją, todėl pakuotės iš vidaus lieka padengtos pavojingomis medžiagomis. Be to, DGASA darbuotojai neturi galimybių patikrinti, ar pakuotėje nuo nepavojingų dažų, nebuvo laikomi kiti pavojingi skysčiai.

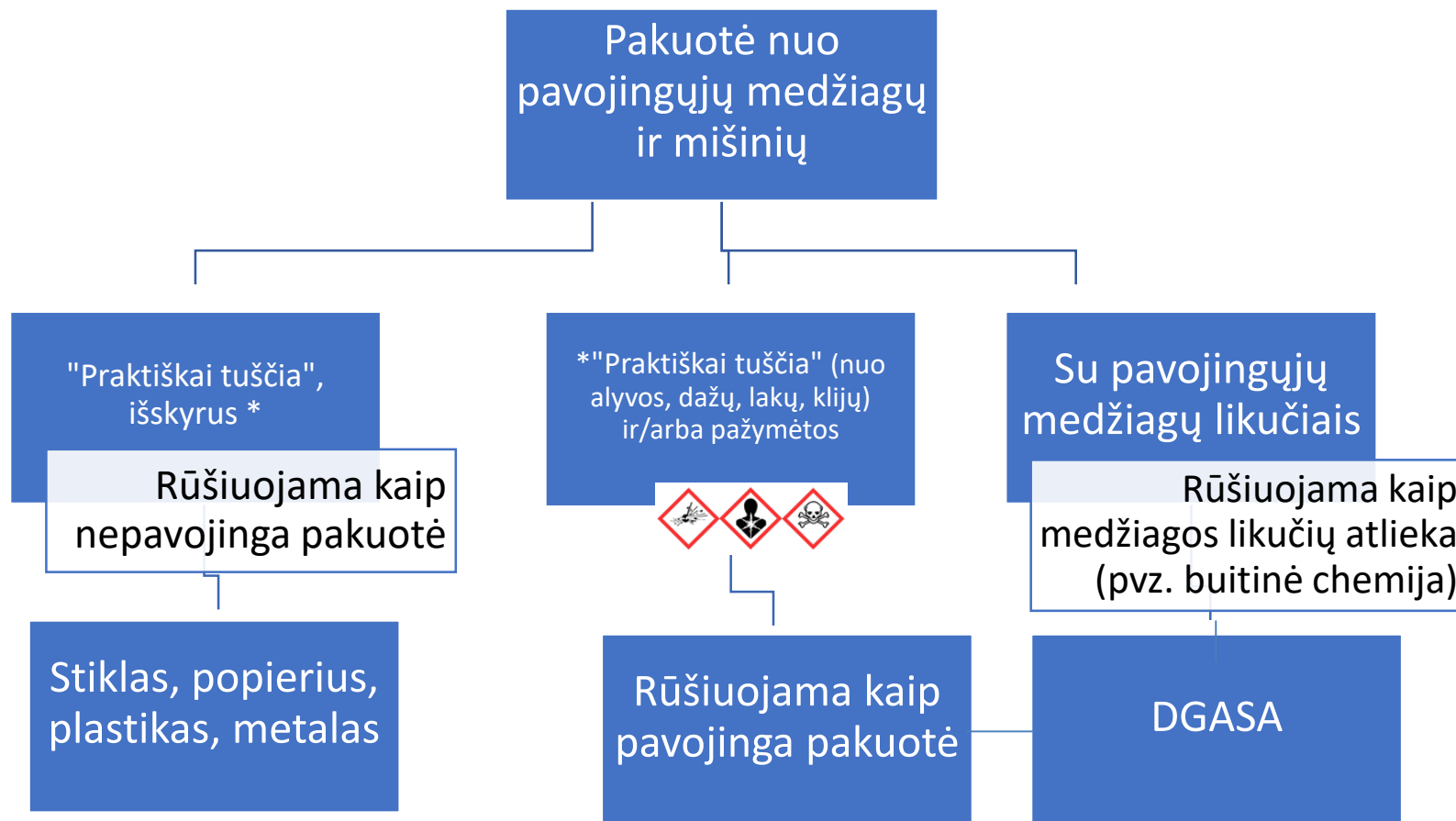
Svarbu!

- Draudžiama buityje susidarančias **alyvų bei dažų, lako, rašalo, klijų, tirpiklių ir pan. medžiagų, naudojamų statybos ir remonto darbams**, pakuotes bei pakuotes, paženklintas pavojaus piktogramomis

plauti, skalauti ir išpilti į kanalizaciją ar išmesti į mišrių komunalinių atliekų konteinerius.

- Praktiškai tuščios pakuotės nuo **skalbiklių, ploviklių, valiklių, šveitiklių**, t. y. nuo visų tų buitinės chemijos produktų, kurie įprastai naudojant patenka į kanalizaciją, turėtų būti išnaudojami, pagal galimybes, pilnai ir iki galo. Šias pakuotes rekomenduojama išvalyti ir/arba praskalauti. Pašalinus pavojingųjų medžiagų likučius, sumažinsime pavojingųjų pakuočių kiekius ir turėsime tik tuščias pakuotes, kurias bus galima rūšiuoti kaip nepavojingąsias į antrinių žaliavų konteinerius.

PAVYZDYS Nr. 3. Apdorota mediena

- Medienos atliekos susidaro atliekant namų remonto ir renovacijos darbus, susijusius su konstrukciniais ir nekonstrukciniais elementais, pavyzdžiui, langų ir durų rėmais, skiriamosiomis sienomis ir stogo elementais, stoginių mediena, sodų tvoromis ir kitais mediniais lauko statiniais.
- Buityje susidaranti medinių baldų ar kitų apdorotos medienos interjero elementų atliekos taip pat turėtų būti priskiriamos prie apdorotos medienos atliekų, tačiau jos yra nepavojingosios.
- **Tvarkymo rekomendacijos.** Visos namų ūkyje susidaranti apdorotos medienos gaminių atliekos (langų rėmai, durys, grindys, baldai, tvoros, perdangos ir pan.) turi būti pristatomos į DGASA arba į savivaldybės nurodytas vietas, kai yra vykdomas didelių gabaritų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu.
- **SVARBU!** Draudžiama buityje susidaranti apdorotos medienos atliekas deginti krosnyse, katilinėse, židiniuose, kepsninėse, kūrenti laužuose.

DGASA darbuotojui:

- geležinkelio pabėgiai, poliai, kurie yra ar galėjo būti apdoroti kreozotu ir arseno druskomis (chromotu vario arsenatu (CCA) ir kt.);
- sandėlių, garažų ir pan. medinės grindys ar sienos, kurios gali būti prisigėrusios mineralinės alyvos bei kitų cheminių medžiagų.

Aukščiau išvardintoms medienos atliekoms, kurios gali susidaryti namų ūkiuose dėl griovimo, remonto ar renovacijos darbų, priskiriamas toks pavojingųjų atliekų kodas:

20 01 37* – mediena, kurios sudėtyje yra pavojingųjų medžiagų;

17 02 04* – mediena, kurioje yra pavojingų medžiagų arba kuri yra jomis užteršta.

Apibendrinimas

- Jei esate buityje susidarančių atliekų turėtojas – **skaityti visos metodikos nėra poreikio – žr. Metodikos Priedą Nr. 3**
- Ne buityje susidarančių atliekų turėtojams:
 - Atliekų identifikavimo tikslas – priskirti teisingą kodą iš Atliekų sąrašo, įvertinant atliekų kilmę (susidarymo šaltinį), medžiagas, iš kurių atliekos sudarytos ir ar atliekos pasižymi pavojingosiomis savybėmis
 - Pirmiausiai reikia nustatyti kokio tipo atliekų kodas priskirtinas atliekai veidrodinis ar ne, **svarbu** – yra tam tikros atliekų kodų parinkimo iš Atliekų sąrašo taisyklės ir jos aprašytos **Metodikos I etape** - žr. Metodikos 2.3 p.
 - jei atliekai priskirtinas neveidrodinis kodas (AP arba AN) – **kitų Metodikos skyrių neprireiks – atliekų identifikavimas baigiasi I etape**
 - Jei atliekai priskirtinas veidrodinis kodas (o jie visada būna bent du – pavojingųjų atliekų kodas ir nepavojingųjų atliekų kodas) – **reikės atlikti II ir (arba) III etapo veiksmus**
 - **II etapo esmė** – „susitarti“ kad tam tikriems atliekų srautams pagal tam tikrus požymius priskiriami pavojingųjų/nepavojingųjų atliekų kodai neatliekant pilnojo vertinimo dėl pavojingųjų savybių – žr. Metodikos 2.4 p.
 - **III etapo esmė** – nustatytas veiksmų eiliškumas atliekant atliekų pavojingųjų savybių vertinimą – žr. Metodikos 2.5 p.

KVIEČIAME DISKUSIJOMS